

12 RÖPIRAT.

Budapest 1882. december 15.

III. évfolyam

III. füzet.

יהי אור

Jehi or! – Legyen világosság!*)

I.

Utón útfélen felhangzik e jelszó napjainkban. A nép között a hírlapok, az ifjúság számára az iskolák, a szaktudósok számára a szaklapok negélyezik a világosság terjesztését. Jön is a világosság minden oldalról: egyetemen, tanodákban szobatudós-pápaszemeken át; a politikában pártszemüvegen; a hírlapok nagyrészénél pedig kőműves Δ -en; végre pedig a zsidósajtnál a Talmud dohos levegőjén keresztül. Oda viszik e kályhafűtők villágosságukat mindenüvé. Csak két zug van, mely elé fáklyát tartani nem szabad: az egyik a lógós politika homálya, a másik pedig a zsidó kakodaemonok odva; e helyekre a világosság még nem hatolt el. Az előbbeni fészkek megvilágosítását (beleszámítva a kőműveseket is) a független napisajtóra bizzuk (ha van ilyen), míg az utóbbit jelen röpirataink fogják időről-időre teljesíteni.

Mosolyogva nézzük azt a kapkodást napjainkban, midőn Európa-szerte ismét felüté fejét az annyiszor kísértett zsidó-kérdés, mely kapkodást az ez ügyben való tájékozatlanság okozza. A sajtó s az anyagi hatalom a zsidóság kezében levén, minden erejüket megfeszítik, hogy az ellenük támadt mozgalmat hamis elméletekbe öltöztetve gyűlöletessé tegyék azok előtt, akik gondtalanul lebegnek az általuk alkotott közszellem hullámain. – A szabadság és jogegyenlőség eszméjéhez a zsidók odafűzék határozó föltételül az ő cselekvési szabadságukat is oly alapon, hogy ők is emberek, s így őket is megilletik

*) A f. é. szeptemberi és októberi füzetünkben már oly előnyösen ismert, az északamerikai Egyesült Államokban tekintélyes állást elfoglaló jeles hazánkfia tollából a jelen czikkel egy czikksorozatot kezdünk meg, a mely bizonyára széles körökben méltán feltűnést fog kelteni. – Szerk.

a szabadság és egyenlőség áldásai. Ez azon egyedüli tévedés, melynek áldozatává lőn csaknem minden mai államférfiú, aki akarva nem akarva ker. álláspontból ítélé helyesnek e felfogást. Tévedésnek nevezők ez elméletet, mivel a zsidóság belső ügyeinek természete ilyené minősíti, s a közélet és tapasztalat szintén ráüti megerősítő bélyegét.

A forrongó antisemitizmus nem izgatás eredménye; nem egyéb az, mint a nemgondolkodó tömeg helyes utón járó ösztöne; ez ösztön nem csal, nem csalhat. Olyan ez, mint a madarakat délre költöztető, a vizslát a nyúl után sarkaló ösztön. Higyjék el a szabadelv hirdetői, miszerint a hiba az ő eiméietükben van: ők arany szelenczében kígyót tartogatnak; az ember általános fogalmába a zsidót is beszámítják, ámde nem zsidó, hanem keresztény fogalmak szerint. Itt van a végzetes tévedés.

Deák F., Thiers, Gladstone, Beust, stb., bár nagy nevek as államférfiak között, de keresztények; nem ugyan elvből, meggyőző és böi, hanem neveltetésüknél fogva. Tullius kétségtelenül nagyobb bölcsész, nagyobb államférfiú volt mindezeknél, s ami fő, nem vol keresztény; az ő álláspontja a zsidó-kérdésben ennél fogva mérv adóbb, elfogulatlanabb s helyesebb. Elvét e néhány szóban látju kifejezve: „Iam veró publicanos miseros, me etiam miserum, illorui ita de me meritorum miseriis ac dolore: tradidit in servitutum Ji daeis et Syris nationibus, n a t i s s e r v i t u t i (De Prov. con XXXV.)”. E szerint a zsidóság szolgaságra született nép s mint ilyen, az államot alkotó elemekkel egyenlő jogra nem számíthat. Ez az elmélet, a köznapi tapasztalás pedig a gyakorlat; ha valaki tagadni meri az elmélet helyes voltát: tagadja el a gyakorlatot, tapasztalást.

Némely köreink ma már annyira benn vannak a jeleztük tévedésben, hogy abból őket épp oly nehéz leend kivonszolni, mint az izmok és csontok közé futamodott golyót, mely rázogatóra ki nem hull; vagy mint pipás embert a dohányzástól bármily éles érvvel elszoktatni. így vagyunk szemünkkel is; bármennyire szeretjük a verőfényes napot, ha sötétből lépünk ki: ellene vagyunk, fáj szemünknek, s inkább visszatérünk a sötétre. – Célul tűzök ki magunk elé, hogy e jeles folyóirat lapjain a tér szűk korlátai köz egy mécseskét gyűjtsunk, egy cikk-sorozatot kezdjünk, melynek célja leend némi fényt deríteni a zsidóság belső viszonyaira, hogy kimutassuk, miszerint a zsidókban csalódik a kőműves pajtáskodás, csalódik a ker. jószívűség, s csalódnak a szabadelv hívei, midőrr zsidóságot a ker. népség jogaival vélik felruházandónak.

Látja az egész világ a zsidóság napról-napra üzőtt páratlan gonoszságát; de azért mindég akad egy-egy jelszó, kifogás, szólam

mely a felbillent serpenyőt ismét helyére nyomja, s a tó felszíne ismét kisimul: jól van minden. Midőn a köznép a patak sima tükreán valamit felütődni lát, józan eszével ráfogja, hogy halacskák vannak a patakban; az elfogult ember azt mondja, hogy képzelődés; ő nem lát semmit. Éppen így vagyunk a zsidósággal. – Fel-felüti fejét a társadalom sima tükreán egy-egy sikkasztás, lopás, csalás, gyilkosság vagy gyújtogatás (zsidó halacska): nagy hullámgyűrűt ver, aztán lassankint lecsillapszik, végre csendes lesz minden. Az anti-zsidó azt mondja rá: íme a zsidók gonoszak, a ker. társadalomnak kárára vannak, ártalmasak, ki kell őket onnét hálózni: íme nem férnek meg velünk, kirabolnak bennünket; íme a zsidók becsstelenedek, erkölcstelenedek, hazaárulók, stb., ki a zsidóval! – A zsidó-barát így bölcseleg: a zsidó is ember, a zsidó is gyarló; vétkezik a keresztény is, vétkezik a zsidó is; egyesek hibájáért nem tehetni felelőssé az egész testületet; találkoznak jó és becsületes zsidók is.

Ily vizsás elv mellett a zsidóság csakhamar irányadóvá lőn, erősen dolgozván ily nézetek terjesztésén. A természetes ellenszenvet rú, szégyenleni való fajgyűlöletnek nevezek el, a tőlük való természetes idegenkedést vallási fanatizmusá bélyegezek, s célzt értek, mivel ma már csakugyan akad is ember, aki átáll a „fajgyűlölet” gyanújába esni, resteli ha őt a zsidók és ügyfeleik „fanatikus” névvel illetik. – Nevetséges!– hisz ez egyik sem szégyenletes valami! A zsidók rég elvesztek volna, ha nem fanatikusok és nem oly fajgyűlölők, a minőket a világ még soha sem látott.

Azok után, a miket a világ naponként tapasztalt és ma is tapasztal, természetes vala a következtetés, miszerint ha ilyen a gyakorlat, kell hogy elméletük még gonoszabb lett legyen. A mai nemezédéket Rohling tanár füzetkéje rázta fel merevségéből, s azóta bejárta a világot egy homályos sejtelem, hogy van talán valami könyvük a zsidóknak, van belső szervezetük, mely a látott és nem látott gonoszságok rugója. Szájról-szájra ment e szó: Talmud, utóbb a kahal neve is kiszivárgott a közönség közé. Neki álltak az ártatlan könyvecske üldözésének, mintha az volna a bűnös és nem a zsidóság. A felső körök voltak az üldözők, a nép pedig möhön nyelte ama csöppecskét a tengerből, itt is helyesebben járván ösztöne után a zsidó-pajtások elmélete követésénél. Igen, ez volt az első bepillantás, melyet a zsidó gazságok belsejébe nyert a nép, bárha az kevés és jelentéktelen volt. ide, a zsidóság belsejébe fogunk mi fáklyánkkal hatolni, ha d d legyen világosság! – Leend bár örületes jajveszéklés, árulkodás fenyegetődzés, mi attól nem ijedünk meg: mi csak azt fogjuk a ker. közönség számára leírni, amit

a zsidók saját feleik számára írnak le, s így ellenünk kifogásuk nem fog lehetni. Ne hagyja magát a ker. társadalom félrevezettetni az által, hogy már távolról is retteg, ha a zsidónak vallását érintik, mert itt szemben nem magyar és egy idegen nemzetiség áll, pl. svéd, hanem keresztény és zsidó. – Magyar nyelvűvé még csak könnyen lehet a zsidó, de zsidó voltát (vérét és vallását) ki soha nem vetkőzheti.

Kíméletet irántuk oly kevéssé fogunk ismerni, mint ők nem ismernek idegen létükre irántunk keresztények iránt. Lássunk néhány példát, hogy miként bánnak ami szentelt tárgyaink s helyeinkkel és személyeinkkel: כֶּלֶב lehet a zsidók כֶּלֶב = kelev-nek (eb) gúnyolják. A szentelt bor יַיִן נֶסֶךְ – jajin neszekh (kiöntendő bor); a sz. kereszt víz: מַיִם טְמֵאִים – majim tóme (tisztátlan víz); v. מַיִם טְמֵאִים majim מַיִם טְמֵאִים (tisztátlanná tevő víz); aki megkeresztelkedik, az נוֹפֵר בְּעֵיקוֹ = kofér beikor (valláselv tagadó); a sz. egyház (ker. templom) $\text{בֵּית כֶּסֶף מוֹשֵׁב}$ – bész kissze mósov (az ülőszék háza – ár-szék), v. בֵּית תְּפִלוֹת = bész tiflusz (esztelenség háza.) Midőn a halottak szentségét vivő papot meglátja a zsidó, ily megjegyzést szokott tenni társához: „Da geht der Navlin (נַבְלִין – *navlín* Schinder, szójáték ezzel: נָבִיא – navi, próféta) und hat das לֶחֶם טָמֵא (=lekhem tómé, tisztátlan kenyér = a haldoklók szentsége; bei sich, den Kranken zu besefeln (זֶבֶל =zevel, ganaj).” Keresztényt másképp nem hínak mint מַמְזֵר = mamzer(k-vafi), עֲרִלִים – azelim (praeputiati - körül nem metéltek); הַנוֹצְרִים hannoczrim (a názáretiek), מִיֵּינִים = minim (manichaeusok, szakadárok, haereticusok.) A ker. nő neve előttük ha milyen becsületes legyen is נַפְקָה – náfke (alávaló r-gyó); ker. gyermek שֵׂקֵץ – sekecz (undokság), ker. leány יִשְׂרָצָה – sikkzo, utálat, undokság), stb. – Nem akarjuk tovább folytatni ez istentelen és embertelen zsidóságokat e cikkben, majd rájuk kerül a sor egyebütt. Ily nép iránt tanúsítsunk gyöngédséget, mely az üdvözítőre többi kimondhatlan undokságok között azt kiáltia. hogv (és minden egyes keresztényre, mint követőjére) $\text{עַח שְׂמָה זִכְרוּ וְנִמָּה זִכְרוּ}$ – jimmach s'mó vezikhro, vennimmokh zekhuro (vesszen el neve és emléke, pusztuljon ki ivadéka).– Nem, a zsidó irgalmat nem isme de irgalmat nem is érdemel, s ezért le fogjuk rántani arczokról a ez vilizáczió, emberiség, műveltség hazug fátyolát, hadd lássa a világ, miszerint a rút külsőben rút belső is lakozik. Legyen világosság hadd szálljanak tova a sötét poklok e baglyai: legyen már valaha keresztény is ember, és lássa meg, hogy kik az ő elnyomói.

Ki, melyik államférfi melyik miniszter, császár, autokrata, journalista bír a zsidókról fogalommal? Hogyan rendelkezhetnek velük akár jobbra akár balra; szóval, hogyan bánhatnak a zsidóval bár-

mely irányban is, mikor felőlük a csekély bibliáin kívül semmi ismereteik nincsenek? Azt sem tudja a törvényhozás (!!), hogy voltaképpen hogy kell őket hívni? vájjon zsidók-e, izraeliták-e, jebuzeusok-e, Mózes vallásúak-e? – A mai nemzedék szelleme, irodalma, törvényei, köznapi szokásai erősen kevervék Talmud-beli elvekkel, szólamokkal, belőle lopott, átcsempészett dolgokkal, melyekről a közönség nem tudja, hogy honnét valók, s tapsolja mint ujat, a kritika nagy szégyenére. – Majd lemossuk mi a Talmud-festéket a közvéleményről. Pörére vetkőztetjük a zsidóságot, hogy legyen világosság. Be fogjuk mutatni a zsidók felekezeteit, hitvallásukat, a Talmudot, a Kahalt; megrostálандjuk förtelmes tanaikat, kimutatjuk a zsidóság végtelenül veszélyes voltát az államra és a ker. társadalomra, erkölcsre és vallásra; mindezt oly röviden, amint csak lehet, de oly kézzel foghatólag, hogy a rabbinusok álla leesik. – A jelen cikket bevezetésül, s tájékoztatóul szántam; ha a közönségnek tetszik, folytatni fogom, Egyelőre annyit jegyzek meg, hogy akik e becses folyóiratot olvassák, fessítsék meg minden erejüket annak terjesztésére. Legyenek férfiak, ne remegjenek a zsidó előtt, inkább kiki mutassa meg nekik, hadd olvassák a héber szöveget, s vallják be az igazat.

Avellanus.

Kagal-e vagy kahal?

A novemberi füzetünk 32-ik lapján, a két csillaggal jelölt jegyzetben e kérdésre nézve elmondottakat megerősíti tudós amerikai munkatársunk Avellanus is egy időközben hozzánk intézett levelében, ahol e kérdésről így nyilatkozik:

„Nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy a zsidó terminusokban vigyáznunk kell a korrektségre. Például a K a h a l nem írandó Kagal-nak. E tévedés valószínűleg az orosz nyelvből veszi eredetét, ahol a „h” betű nem létezik (Kagal – Kahal. Ámde héberül (és chaldul) קהל = kahal (vagy zsidósan: kóhal) annyi mint gyülekezni; a rabbinus nyelvírásában pedig: egyházi vagy hitközséget jelent; pl.: קהלא דבירושלים = kehalá kadisá deviruslém (a jeruzsálemi hitközség, egyház.)”

Ezentúl tehát folyóiratunk korrektül mindig kahal-t fog írni

Hevesmegye kérvényének tárgyalása a képviselőházban.

F. évi augusztusi füzetünkben ismertetés Hevesmegye közönségének a sajtószabadság érdekében a képviselőházhoz intézett felirata, a melyben Tisza Kálmán belügyministernek f. é. július 1-jén, bizonyos antisemitikus sajtótermékek rendőri elkobzása tárgyában kiadott rendelete ellenében a háztól orvoslást kér.

Ezen kérvény tárgyalása november 25. 26 és 27. napjain ment végbe, s e szerint oly nagy hévvel folyt a vita, hogy az három ülést vett igénybe.

Határozati javaslat volt négy: A kérvényi bizottságé, a mely szokása szerint intézkedés szükségét a jelen esetben sem látta; Polonyi Géza függetlenségi pártié, a mely törvénytelennek mondja ki a belügyminister rendeletét, de indokolásában az elkobzott antisemitikus nyomtatványokat s közvetve az antisemitizmust magát is egy füst alatt elítéli; Hodossy Imre mérsékelt ellenzékié, a mely ezen philosemita enutecziációt mellőzi, – szintúgy mint Polonyié, helyteleníti a belügyminister eljárását. Ugyanezt tette Istóczy Gy. határozati javaslata is; csak hogy a kérdést egyszersmind korrekt antisemitikus álláspontból is tekinté, amint e határozati javaslatnak alább közölt szövegéből látható.

Istóczy Győzött különösen az indította e határozati javaslat benyújtására, mert Polonyi hat javaslata oda célzott, hogy az összes ellenzék az antisemitizmus elítélésére úgy per tangemtrávegye; hogy aztán, mivel a kérvényi bizottság előadója is – mint előre látható volt, – a többség nevében az antisemitizmus ellen kikelni fog, azt lehessen hirdetni, hogy íme a háznak úgy jobb mint baloldala egyhangúlag kárhoztatja az antisemitizmust; lévén tán még arra is számítva a dolog, hogy esetleg még a naiv ahtisemiták is rámennek a lépre, és zsákban macskát véve, csupa bős haragból az antisemita nyomtatványokat elkoboztató Tisza Kálmán ellen, még rávetik bús fejüket, hogy a Polonyi úr határozati javaslatára szavaznak

Ez a jól kicsinált terv azonban fucscsá lett Mert nemcsak a mérsékelt ellenzék tagadta meg a solidaritást Polonyi határozati javaslataival, de Istóczy Gy. javaslata megóvta e vitánál is az antisemiták álláspontját.

A három napon át folyt vita vége az lett, hogy névszerinti szavazás útján a kérvényi bizottság javaslata lón elfogadva.

Az alábbiakban közöljük e füzetek szerkesztőjének a november 25-ki ülésben tartott beszédét, és a nov. 27-ki ülésben személyes kérdésben tett felszólalását.

(November 25-iki ülés.)

Istóczy Győző: (Halljuk! Halljuk!) T. ház! Szemben egy részről a kérvényi bizottság határozati javaslatával, másrészt pedig a Polonyi Géza t. képviselő úr által előterjesztett különvéleménnyel, engedje meg a t. ház, hogy e kérdésben elfoglalt álláspontomat röviden kifejtsem.

A kérvényi bizottság véleményéhez kevés szavam van. Nem tudom, a véletlen játéka, vagy pedig egy különös fátumnak tulajdonítom-e azt a sajátos jelenséget, hogy valahányszor én egy kérvény ügyében felszólalok, a t. kérvényi bizottság stereotyp véleménye mindig így szól: „A ház a kérvényben kérelmezett intézkedések szükségét nem látja.”

Hát biz az elég sajnós dolog, hogy a t. kérvényi bizottság semmiféle, a zsidókérdéssel konnex ügyben sem látja intézkedésnek szükségét; sajnós pedig azért, mert ha a t. kérvényi bizottság nem látja intézkedésnek szükségét, úgy maga a t. ház se szokta látni, lévén a kérvényi bizottság a képviselőház többségének kifolyása és mandatáriusa.

Hogy a kormány és az azt támogató többség merev elutasító állást foglal el oly kérdésekkel szemben, a hol a kormánynak a zsidókérdésben tanúsított magatartása vétetik bírálat alá, az nagyon érthető, egyeb okoktól eltekintve, egyszerűen azért, mert a kormány, ha valamely kérdésben, úgy bizonyára a zsidókérdésben kényszerhelyzetben van. (Helyeslés a szélső baloldalon). A kormány és az azt támogató többség, még ha akarna is, nem cselekedhetik másképp, mint a hogy cselekszik.

Nincs azonban e kényszerhelyzetben az ellenzék; s éppen ezért méltán bámulatunkat és álmélgodásunkat keltheti fel Polonyi Géza t. képviselő úrnak különvéleménye.

Polonyi Géza t. képviselő úr különvéleménye igen helyesen kifejti azt, hogy az 1848. évi XVIII. tczikk 22. §-a értelmében a sajtótermékek lefoglalása kizárólag a sajtóbíróóság hatáskörébe tartozik, és a lefoglalás csak a vád feladása után eszközölhető; hogy tehát rendőri lefoglalásról, s pláne vád emelése nélkül, a 48 ki sajtótörvény nem tud semmit.

De mit használ a 2355. sz. belügyministeri rendelet folytán rendőrileg lefoglalt antisemita sajtótermékek kiadóinak a t. képviselő úr jogász fénys védelme akkor, a mikor a különvéleményben magukra e sajtótermékekre a legsújtóbb anathemat mondja ki e szavakkal: „azon sajtótermékek kétségkívül alkalmasak voltak arra, hogy a vallásfelekezetek közötti gyűlölséget szítsák, és a 19-ik század végének korszellemre sötét árnyat vető vallási és faji fanatizmus gyűlölségének tápul szolgálnak. A jogegyenlőség, testvériség és vallásszabadság elveinek helyesen alkalmazott mértéke az, mely az ilyen természetű izgatásra szánt pongyola sajtótermékekre a feltétlenül kárhóztató ítéletet kimondja.”

Én nem akarok a tárgyalás alatt levő kérvény alkalmából nagyobb mérvű zsidóvitát felidézni; s ugyanazért nem ereszkedem annak bővebb taglalásába se, vajjon a zsidókérdésben mi vet tulajdonképen sötét árnyat a 19-ik század végének korszellemére: az ó-korból mumiaképp reánk maradt zsidóság és annak üzelmei-e, vagy pedig az ezen határt nem ismerő zsidó üzelmek ellen támadt egészséges, természetes reakció-e? – Azt sem fejtegetem, való-e a zsidóság szájába, szüntelenül a jogegyenlő-

seget és testvériséget emlegetni, a mely magasztos elveket a zsidóság a nem-zsidó lakossággal szemben naponkint lábbal tiporja; – s így több mint kérdéses, való-e a t. képviselő úr azon állítása is, hogy az ő nézete szerint „pongyola” antisemita sajtótermékekre ma már kimondatik-e a „feltétlenül kárhozható ítélet”, – ismétlem, mindezt ezúttal nem fejtegetem. Ezek fölött mindenkinek saját ítéletet alkotni, a felfogás dolga.

Hanem igenis kérдем azt, hogy ilyen, az antisemitizmust kárhozható ítélet után mikép szólalhat fel a t. képviselő úr az elkobzott antisemita sajtótermékek védelmére, főleg akkor, a midőn még felülrá a különvéleményben vádképen látszik felhozni a belügyminister úr ellen azt, hogy az ő rendelete „csak 1882. július 1-jén, tehát akkor kelt, midőn az elkoboztatni rendelt sajtótermékek az országnak minden részében már el voltak terjedve.”

Tehát a t. képviselő úrnak tán az fáj, hogy a belügyminister úr már korábban rendőrileg el nem koboztatta a kérdéses antisemita sajtótermékeket?

S ezt látszik bizonyítani a különvéleménynek a salus reipublicae-re való hivatkozása is, a melyre nézve a különvélemény azt mondja, hogy annak követelményéhez képest a 2355. sz. belügyministeri rendelet későn jelent meg.

A t. képviselő úr téved, ha a „Salus reipublicae suprema lex esto” elvét a jelen esetre alkalmazza: mert itt nem a republikának hanem a zsidóknak a megvédéséről van a szó; s azért ezen elvet sokkal helyesebben idézte volna ekkép: „Salus J u d a e o r u m suprema lex esto.” (Hosszas derűtség.)

Hát biz, t. képviselő úr, amint ezekből látható, különös egy védelem az ön védelme. Épen olyanforma, mintha valaki egy az utcán jól eldöngetett s a földhöz vert emberhez részvétteljesen odamenne, és ügyvédjéül ajánlkoznék e szavakkal: „Édes barátom, te rajtad szörnyű igazságtalanság és égbekiáltó sérelem történt, s azért én sérelmeid megtorlására ezennel ügyvédedül felajánlom magamat; kijelentem azonban azt, hogy te egy gézengúz, semmirekellő, hitvány ember vagy, (Derűtség.) a ki még több botot is megérdemeltél volna mint a mennyit kaptál, sőt igen igen kár, hogy már korábban el nem döngettek. (Hosszas derűtség.)

Ugyan mit felelne ez a félig agyonvert ember a magát prókátornal ekkép felajánló jogtudósnak?

De ez még csak egyik oldala a dolognak.

Tessék bárkinek végig olvasni Hevesmegye feliratát, és biztosítok mindenkit, hogy egy betűt se fog találni benne arra nézve, hogy Hevesmegye közönsége az antisemitizmus ellen állást foglalt volna, s azt csak egy szóval is kárhozná. De biztos vagyok abban is, hogy Hevesmegye közönsége nem is azért irt föl a képviselőházhoz, hogy feliratából fegyvert kovácsolhassanak a zsidók érdekében.

És mit tesz Polonyi t. képviselő úr? Védelmére kel Hevesmegye feliratának, és e védelmet alkalmul használja föl, hogy anathematá menydörögjön el az antisemitizmus ellen.

Ugyan kérдем ismét, mit szólna valamely ügyfél olyan ügyvédéről a ki egyenesen az ő intencziói ellen dolgoznék?

Polonyi t. képviselő úr mint kitűnő jogász és mint renommirt ügyvéd ismeretes. De ezen jeles tulajdonai daczára mégis kétlem azt, hogy

ha ő peres ügyfeleinek ügyeit szintoly módon védelmezné, mint a hogy az elkobzott antisemita nyomtatványok ügyét és Hevesmegye feliratát a jelen esetben védelmezi, – mondom kétlem azt, hogy peres ügyfelei az ő ügyvédi eljárását helyeselnék, sőt még azt is méltán kétlem, hogy esetleg nem szólna-e bele a dologba még az ügyvédi kamara is?! (Derűtség.)

Ennyit a Polonyi Géza t. képviselő úr által benyújtott különvéleményre vonatkozólag.

A t. előadó úr a t. miniszterelnök úr mint belügyminister eljárásának törvényszerűségét leginkább az 1848. XVIII. tczikk 45-ik §-ával indokolja, a mely a nyomtatványokkal való házalást rendőri felügyelet alá helyezi.

De hát a dolog voltaképen úgy áll, hogy a 2355. sz. belügyministeri rendelet folytán egyes túlbuzgó alantas közegek nem csupán házalóktól konfiskálták az indexre tett, sőt pláne arra nem is tett füzeteket, hanem még magánosoktól is; sőt több helyen, mint például Gyöngyösön is (Egy hang a szélső baloldalon: Ácson is!) ezt nem tudom, de Gyöngyösön megtörtént, hogy a rendőrség még a postahivatalt is megrohanta, hogy ott antisemita nyomtatványokat szimatolhasson ki és foglalhasson le. És nemcsak kolportőrök lettek az Index librorum prohibitorumra tett füzetek áruháza miatt letartóztatva, hanem privát emberek, lelkészek is lettek vizsgálat alá véve, egyszerűen azért, mert a kérdéses sajtótermékekből egy vagy több példány birtokukban volt.

Én meg vagyok győződve arról, hogy a t. miniszterelnök úrnak mint belügyministernek nem volt szándékában ennyire menni, midőn a 2355. sz. rendeletet kibocsátotta; de kétségtelen tény az, hogy ezen rendelettel egyes túlbuzgó alantas rendőri közegek még a magánosok zaklatására is, sőt még a postajog megsértésére is rúdul visszaéltek, és a kérdéses rendelet betűszerinti értelmét véve, feljogosítva is érezhették magukat, azzal ekkép visszaélni.

De úgy látszik, nem is annyira a 48-iki sajtótörvényen alapuló kormányi jogok, mint inkább az vezérelte a t. miniszterelnök urat mint belügyministert a 2355. sz. rendelet kibocsátásában, hogy itt gyors intézkedés vált szükségessé; azt meg nem engedhette, hogy az ország nyugalalmát ily látató tartalmú nyomtatványokkal megzavarják.

Tehát ismét a „salus rei publicae” érvével állunk szemközt.

Hogy a zsidókérdésben mit követel tőlünk a „salus rei publicae”, azt nekem már elég alkalmam volt itt e házban kifejtetni; sajnos, mind-
eddig praktikus eredmény nélkül.

A salus rei publicae nem azt követeli tőlünk, hogy a népet a zsidókérdés lényege felől felvilágosítani célzó csekély számú sajtótermékekre hajsztát indítsunk, a mely antisemita sajtótermékek ellensúlyozására ott vannak a zsidó és zsidóbarát lapok légióinak öreg ágyúí (Helyeslés a szélső baloldalon.) és az epébe és sárba mártott tollal irt zsidó pamfletek apró puskatüze. Bizony, bizony ebül állhatnak annak az ügynek az akciói, a mely ügynek, ily kolosszális védelmi apparatus mellett, néhány kis füzetecske hatásának ellensúlyozására, még a policziára is szüksége van, hogy a krach nála ki ne üssön.

Lehet, hogy egyik másik antisemita sajtótermék élesebb hangon van írva, semmint hogy sokaknak a zsidóság szünet nélküli dicsőítéséhez szo-

kott füleit eleinte kissé ne sértené. De hát az orvos nem szokta-e a fekélyeket pokolkövel égetni, (Derültség.) a mely sok esetben az egyedüli orvosszer a kór megszüntetésére?

De menjünk tovább.

A zsidó és zsidóbarát lapok a legújabb időben annyiszor a mennyi-szer hangsúlyozni szokták azt, hogy a zsidóellenes zavargásokban csupán az ország nem-magyar lakossága vett részt.

No hát, ha ez áll, akkor miként magyarázható meg az, hogy a majdnem kizárólag magyar nyelven irt különféle antisemita nyomtatványok az azokat olvasó magyar lakosságnál nem okoztak semmi kárt? Avagy tán a pozsony- és mosonmegyei németeket és tótokat is ezek a magyar nyelvű nyomtatványok izgatták tettelegességekre?

Létezik egy bölcsészeti axióma, a mely így szól: „Philosophia libata a Deo abducit, sed penitus exhausta ad Deum reducit.”

Körülbelül ugyanígy vagyunk a zsidókérdéssel is. A ki csak néha-néha s itt-ott hall valamit erről az ügyről, az legjobb szeretne azonnal füttykóst ragadni, (Derültség.) s a maga módja szerint azonnal megoldani szeretné a zsidókérdést. A ki azonban azt egész dimenzióiban ismeri, az tudja már azt, hogy a zsidókérdés ilyféle megoldásának módozata ma már nem járja, már csak azon okból sem, mert experimentumának egyetlen eredménye csak az lenne, hogy ő maga a hűvösre kerülne, vagy pláne még fel is kötnék.

Ne féltsük tehát népünket az antisemita nyomtatványoktól. Az igazság nem veszélyes. Hadd lássa a nép ebben a boldogtalan kérdésben a meztelen igazságot, hogy megragadhasa azon alkotmányos és törvényes eszközöket, a melyek útján az egyedül megoldható.

A zsidóságnak pedig éppen a legkisebb jogosultsága lehet, az ellene irányuló és bizony sok igazságot tartalmazó sajtótermékek ellen feljajdulnia, annak a zsidóságnak, a mely holmi Ubrik Borbála-féle és hasonfajtájú pamfletekkel (Helyeslések.) annak idején a kereszténységet sárba rángatni jónak látta, és bizonyára erélyesen tiltakozott volna az ellen, ha a kormány az ily kulturkampfos sajtótermékeket rendőrileg lefoglaltatni merészelt volna.

Ismétlem tehát, a salus rei publicae tőlünk és a kormánytól nem azt követeli, hogy az ügyis gyér antisemita irodalom számára szájkosarat tegyünk, és aztán struczmadár módjára, a zsidóság részéről a f országot és nemzetet fenyegető veszélyekkel szemben, fejünket a homokba dugjuk; hanem a salus rei publicae azt követeli tőlünk és a kormánytól, hogy a zsidókérdésnek alkotmányos utón való törvényes megoldását eszközöljük.

S mivel én a most kifejtett nézetekkel vagyok, természetes, hogy én se a kérvényi bizottság véleményét se a Polonyi t. képviselő úr által beterjesztett különvéleményt el nem fogadhatom; hanem azok ellenében ajánlom a t. háznak elfogadásra a következő határozati javaslatot:

„H a t á r o z a t i j a v a s l a t .

A ház kijelenti, hogy a f. é. július hó 1-én 2355 elnöki szám alatt kelt belügyministeri rendelet, mint a törvényben nem gyökerező, érvénytelen, s azért abból a jövőre következtetések sem vonhatók; de kijelenti a ház egyszersmind azt is, hogy az országban a zsidóság ellen nyilvánuló elkeseredettség nem annyira az üldözőbe vett antisemita sajtó-termékektől, mint inkább a rendszeresen űzött zsidó visszaélésekből és túl-

kapásokból ered; minélfogva a történetekhez hasonló sajnos rendbontások eredeti okainak elhárítása céljából is, a zsidóságnak a kellő korlátok közé való visszautasítását a kormány és a törvényhozás feladatának tekinti.” – Beadja: Istóczy Győző sk.

(November 27-ki ülés.)

Istóczy Győző: T. ház! Személyes kérdésben szót kérek. (Halljuk!)

Miután, a mit szinte jó lesz ha a házon kívül is megtudnak, nem akadt kilencz képviselő, a ki határozati javaslatomat aláírni merete volna s így zárszóhoz nincs jogom: ennélfogva Polónyi képviselő úrnak az antisemitizmusra vonatkozó több megjegyzésére majd más alkalommal fogok reflektálni. Most csak néhány személyes megjegyzést. (Felkiáltások a szélsőbalon: Nem lehet! Jobbfelől: Halljuk! Halljuk!)

Elnök: A képviselő úr egyenesen megmondta, hogy személyes megjegyzést kíván csak tenni. Ehhez joga van. (Halljuk!)

Istóczy Győző: A mi a „12 röpirat”-ot illeti*) meglehet Polónyi képviselő úr tán azért nem szereti azokat, mert azokban már ő is kritika alá lett véve.

Hogy mennyire jogosultak s indokoltak voltak Polónyi képviselő úr fellépésére vonatkozólag tegnapelőtti beszédemben tett észrevételeim, arra nézve ő maga szolgáltatja szinte tegnapelőtti beszédében a legcsatánosabb bizonyítékot. Azt mondja ugyanis egyebek között a képviselő úr, hogy a kérdéses antisemita röpirat „véletlenül neki is beküldetett, és ő – ismerve a törvényes utat, – az igazságügyminister úr figyelmét hívta fel, s tudomása van (t. i. a képviselő úrnak) róla, hogy az a közvádolóhoz el is küldetett.” Polónyi képviselő úr e beismerésének igazságát pedig a tegnapi ülésben maga a t. igazságügyminister úr is konstátálta.

Hát kérdem egész tisztelettel, nem denuncziáció-e ez? És Polónyi képviselő úr, ezen lépése után, most mint ugyancsak az általa feljelenített s el is kobzott antisemita röpirat ügyének védő ügyvéde gerálja magát.

De Polónyi képviselő úr nemcsak a kérdéses antisemita röpiratot denuncziálta a kormány általi üldöztetésre, hanem szíves volt engem is denuncziálni beszédének e passusával: (Nyugtalanság a szélső baloldalon.) „És ha ez mégis bekövetkezett (t. i. a lázongás és forrongás), alapokai egészen másutt rejlenek, rejlenek ott azon propagandában, melyet a t. belügyminister úr saját pártja kebelében hosszú ideig melengetett, és végre nyakára nőni engedett. De megtorlási intézkedésekről nem gondoskodott.”

De Polónyi képviselő úrnak ezen ellenem intézett denuncziációja nem is az első. Már az 1881. december 3-iki képviselőházi ülésben is – mint csak imént is dicsekedett vele, – denuncziált engem antisemita irodalmi működésem miatt, és pedig akkor egyenesen az államügyésznek.

Elnök: Arra kérem a t. képviselő urat, ne méltóztassék régi dolgokról szólni, és csak a megtámadásokra szorítkozni; mert ez különben igen messzire vezetne. (Helyeslés.)

*) Polónyi ugyanis a kérvényi bizottsági előadónak beszéde folyamán egy ízben közbekkiáltotta: „12 röpirat!”

I s t ó c z y G y ő z ő : Polónyi képviselő úr ma is felhozta ezeket.

Mindezen dolgokat korántsem rekriminációból hozom fel, hanem ezekkel a dolgokkal is csak igazolni akartam azt, mennyire jogosultak voltak reá vonatkozó tegnapelőtti megjegyzéseim, a melyekkel én őt csak azon „fausse-position”-ból (ferde helyzetből) akartam kiszabadítani, a mely fausse-position”-t a képviselő úr azzal csinálta magának, hogy deklarált, sőt enragirt (dühös) philosemita létére, bosszúálló bajnokaként akart szerepelni az ország előtt az elkobzott antisemita nyomtatványoknak. (Mozgás a szélsőbaloldalon.)

A müncheni (azelőtt: angsburgi) „Allgemeine Zeitung” a Rothschildházzól.

A korábban Augsburgban, jelenleg pedig Münchenben megjelenő „Allgemeine Zeitung”, a mely az antisemita mozgalom iránt eddig a legcsekélyebb rokonszenvet se tanúsította, hanem ellenkezőleg a zsidóság mellett annyiszor a mennyiszér síkra szállott, a Rothschild-háznak mind fenyegetőbbé növekvő, s minden állami s magánvállalatot uraló pénzhatalmát közelebb beható fejtegetés tárgyává tette.

A korántsem zsidóellenes, hanem a philosemitizmusnak igen is hódoló lap kérdéses cikke így szól:

„A nemzetközi jog az egyes államok függetlenségének kölcsönös elismerésén nyugszik; kisebb nemzetek védelmüket találják a nagyhatalmak érdekeinek kiegyenlítésében, a melyek ismét egymásra felügyelnek, hogy egyik se lehessen túlhatalmas úgy, hogy az egyeduralmat magához ragadja. Nincs így a dolog, sajnos, a pénzvilágban. Európa népeinek pénze és valamennyi ország pénzügyi gazdasága egy egyetlen, korlátlan, mindenható pénzhatalom uralma alatt áll, t. i. a Rothschildház uralma alatt. Hiába lőn III-ik Napoleon császársága alatt megkísértve, más, a „világház”-tól független társulatokat és hitelszövetkezeteket alapítani A Rothschildház az ő elágazásaival egyetemben megbénította azokat. Mikor a párisi James Rothschild firma alapítója meghalt, egyedül ő maga 1700 millió frankot hagyott hátra. Ebből megítélhető volt, mily nagy volt már az időben a párisi, londoni, frankfurti, bécsi Rothschild testvéreknek és unokatestvéreknek vagyona, hozzáadva még a Berlinben, Pétervárott, Rómában, Madridban, Brüsszelben, Amsterdamban, New Yorkban, San-Franciscoban sat létező fióküzleteket és kommanditokat is. A milliárdoknak ezen tekintélyes száma ellenében minden támadás hiábavaló, azok mindent uralnak. A börzén semmi sem történhetik Rothschild beleegyezése nélkül, és az ő akarata ellen semmi oly vállalatba sem lehet befogni, a melyhez pénz és hitel szükséges; egy sereg példa van erre Olyan államkölcsönök, a melyektől ő a kezét elvonja, nyomorúságosan megbuknak, míg jelentéktelen, kétes vállalatok gyarapodásnak indulnak, ha azok a Rothschild név fényével vannak körülvéve.

A franciaországi bank, a kontinens összes üzleteinek regulatora, teljesen és tökéletesen a Rothschildház elhatározásaihoz alkalmazkodik, s Franciaországnak egy ministere se merte, Thierstől Leon Say-ig s most Duclerc-ig még csak az újját is kinyújtani a „világház” előleges beleegyezése nélkül. A nagy francia hadikölcsönnél a milliárdok fizetése czéljából Thiers a Rothschildház tanácsai után ment. Ez leleményes módon először is külföldi tőkéket vont magához, azokat aztán újra kikölcsönözte, s hirtelen ismét visszavonta őket, miáltal a börzeforgalom több főhelyei, főleg pedig Bécs, Berlin, Frankfurt alapjaikban megrendültek, míg ellenben Franciaországban egy sereg kisebb és nagyobb banküzlet növekedett fel a pénznapi sugarai alatt, a melyeknek birtokei még felülrá, szédelgő finanzoperációikért Thiers által a becsületrend szalagjaival lettek feldíszítve.

A Rothschildház elejétől fogva értett hozzá, befolyásos politikai személyiségeket, mint például Leon Say-t, olyan vasúti sat. igazgatóságokba, a melyekben Rothschild bír túlsúlylyal, beleereszteni, hogy a ház régi szokása szerint, ennek roppant hatalma ne legyen közvetlenül érezhető. Ugyanezen okból e pénz-nagyhatalomnak nincsen saját hírlapja sem, mindamellet az azonban a francia sajtóra és valamennyi börzetudósítóra ellenállhatlan befolyást gyakorol. Az olasz kormány subsidiumai is Rothschild kasszáján mennek keresztül, s ez a börzenagyhatalom egy sereg pénzügyi nagyságot vont magához, a melyek a külvilág előtt függetleneknek mutatják magukat. Ha azonban merészkedik egy, a börzeüzletben njoiiiez valóban független lenni Rothschildtól és saját tetszése szerint operálni, úgy ez egy lehellet által leüttetik a lábáról, mint ezt Philippart és Bontoux eseteiben láttuk. Beleegyezése nélkül egy pénzeszsák se ürtethetik ki, egy váltó se számíthatatik le, mert közvetlen vagy közvetett utón ő a franciaországi bank pinczeit bezárhatja, vagy vétőjét a bank-cenzúránál érvényesítheti.”

Az alarmírozott „Alliance Israelite”, Rothschild és az antisemita mozgalom.

A drezdai „Deutsche Reform” múlt hó 11-iki száma a következőket írja:

„Parisból egy érdekes tudósítás érkezett hozzánk, a mely újra világosan tanúsítja azt, hogy az antisemitikus mozgalom Németországban, Ausztriában, Magyarországon és Oroszországban, – az európai zsidóság főhadiszállásán, t i. a famózus „Alliance Israelite” köreiben a legnagyobb figyelemmel és tán a jövőndő dolgok miatt való némi szorongással kísértetik. A nevezett párisi zsidóklubb ugyanis, szemben a zsidóellenes mozgalommal, jelenleg havonként két „közgyűlést” (séances générales) tart, holott azelőtt „normális időkben” egy hó alatt csak egy ülést tartott. Noha ezen gyűlésekbe, a melyek a keresztény-európai népeknek a zsidók által való lenyűgözésére és kizsákmányolására czéloznak, csak a legbefolyásosabb, legeslegbizalmasabb zsidók bocsáttatnak be, s ez okból

a tárgyalások feltétlen titokban kell hogy tartassanak: mindamellett a múlt hó második felében tartott ülésről mégis több dolog kiszivárgott, a melyek, a ker. államok és népek ellen tényleg fenforgó zsidó összeesküvések további megismertetése céljából megérdemlik hogy nyilvánosságra hozassanak. Az „Alliance Israelite” legújabb tárgyalásainak egy része különösen Németországra vonatkozik, a hol, mint a Parisban ülésező zsidótársaság monda, az antisemitikus mozgalom „a legrövidebb idő alatt minden áron” elnyomandó. A gyűlésen résztvevett németországi zsidó „küldöttek” között ismét ott volt a frankfurti Rothschild, a ki nagy pénzeszsákjai miatt a „császári és királyi osztrák magyar főkonzul” címet is viseli. Ez lett megbízva az „alliance Israelite” szűkebb bizottsága részéről azzal, hogy az osztrák és magyar kormányokhoz egy „emlékiratot” dolgozzon ki, a melyben az osztrák és magyar kormányok „egész nyomatékkal” felszólítandók voltak, a zsidóknak „Ausztria-Magyarországban való „üldöztetése” ellenében, „a fenálló törvények egész szigorával” fellépni, hacsak a nevezett kormányok az állami pénzügyi téren komoly bonyodalmaknak nem akarják kitenni magukat”

A „12 röpirat” sajtópere.

A budapesti kir. ker. sajtóügyi vizsgáló bíróságtól 1882. november 15-ről 585. sz. alatt felhívtunk az iránt, hogy miután a „12 röpirat” f. é. július 15-ki 10-ik számában „Az elzsidósodott Magyarország” felírással és „Titus Aemilius” aláírással megjelent közleményben állítólag foglalt sajtóvétség miatt Kozma Sándor kir. főügyész úr mint sajtóügyi közvádoló panaszt emelt: – a kérdéses cikk íróját megnevezzük s a kéziratot betejesszük.

A kérdéses közleményt nem e füzetek felelős szerkesztője írta; hanem azt a közönség köréből kaptuk egy elvbarátunktól, a kire nézve ma még erkölcsi lehetetlenség az esküdtszék elé állani azon okból, mert ez esetben viselt tisztí állásától kellene megválnia. Ez okból felkérte a cikk írója e füzetek szerkesztőjét, hogy addig, míg ő ügyeit rendezheti, s a felelősséget cikkeért elvállalhatja, – vállalja el a szerkesztő a felelősséget; kijelentvén egyúttal, hogy a per esetleges következményeiért a szerkesztő irányában szavatosságot vállal, s annak nem remélt kedvezőtlen fordulata esetén minden esetre előállani és szerkesztőnket hátranyos következményektől megóvni fogja.

Mi tehát megbízva az ekkép adott szóban: se a cikk írójának nevét be nem jelentettük, se a kéziratot be nem kül-

döttük a bírósághoz, minek folytán a sajtóügyi eljárás egyenesen e füzetek szerkesztője ellen lőn folyamatba téve; s a mentelmi jog felfüggesztése iránt a képviselőház már meg is kerestetett.

Ez ügyben tehát első bíró lesz a képviselőház, második pedig az esküdtszék.

Mi, ügyünk igazságában s a nemzeti közhangulat kedvező állásában bízva, nyugodtan nézünk elé e per kimenetelének.

Hogy miért kellett a magyar kormánynak a „12 röpirat” ellen is sajtópert indítania, annak magyarázatát t. olvasóink e füzetünknek „Az alarmírozott „Alliance Israelite”, Rothschild és az antisemita mozgalom” című fentebbi cikkéből is sejtetik.

Elvbarátaink pedig ez ügyből vonják le maguknak a következtetéseket, és részesítsék a „12 röpirat”-ot tetterős támogatásukban, azon irodalmi vállalatot, a mely a zsidó pénzhatalmaságok szemében – a mint látszik, – oly igen nagy szálla.

A pápák és az antisemitizmus.*)

A „Magyar Korona”, melynek olvasója vagyok, s mely különben már többször igen helyes antisemitikus cikkeket hozott, épen a drezdai congressus tartama alatt igen hatékonyan intette a katolikus egyház képviselőit, hogy a zsidóellenes mozgalomban őrizkedjenek a vezérszereptől, sőt vonják vissza magukat, óvakodjanak a kereszténységet azon aljas színvonalra állítani, melyen a zsidóság áll, a kereszténység tana nem levén a talmud tana sat.

Nagyon szép, nagyon kenetteljes oktatás. Csakhogy egy Satholikus lap jól tenné, ha a katolikus közönséget határozottan tájékozná az egyháznak a zsidóság irányában elfoglalt álláspontja iránt. Ezen álláspontot tudvalevőleg a pápák és a zsinatok határozatai jelölik meg. Igaz ugyan, hogy ezek, miként XIII. Leo brevejéből olvasható, a zsidóknak tűzzel vassal való erőszakos kiirtását nem hagyhatják helyben. De még kevésbé a keresztényeknek a zsidó pestis általi erkölcsi inficiálását. Nem azért kérdezte a mi Urunk háromszor szt. Pétert, minekelőtte rábízta a kereszténységet, szereti-e Őt? hogy aztán a rábízott nyáját ő vagy utódai csupa humanismusból a zsi -

*) Jelen cikket a katolika egyháztörténelem egy alapos ismerőjétől vettük. – Szerk.

dóknak szabad prédára engedjék. Ezt nem is tették, hanem ennek megakadályozására szabályokat alkottak. Ezek fölelevenítésére és lelkiismeretes megtartására illenék egy katolikus lapnak a katolikus közönséget figyelmeztetni. A zsidók az időbeni üzelmeire némi világot vet a következő idézet is: „si libros talmudicos, aut alios judaicos quomodo libet damnatos tenerint; si hostiam salutarem, aut crucem et similia vei christianos deriserint; si nutrices Christianas retinuerint, vei easdem ab hac die, qua Eucharistiae Sacramentum sumpserint, lac in latrinas (!) effundere coegerint,” ellenök a vizsgálat elrendelendő, vagyis „ha a talmudot tartják, ha a szent áldozatot, keresztet s hasonlókat vagy a keresztényeket kigúnyolják,” – a mi napjainkban a zsidó sajtó részéről szünet nélkül hallatlan szemtelenséggel történik, – és ha keresztény szoptatók dajkákat tartanak vagy őket kényszerítik, hogy tejüket azon naptól fogva, midőn a szent áldozatot magukhoz vették, az á-székekbe öntsék.” (!) Lásd XIII. Gergelynek 1583. évben kiadott „Antiqua Judaeorum” kezdetű s VIII. Kelemennek „Cum Hebraeorum” kezdetű 1503-ik évi constitutióját.

IV-ik Pál s V-ik Pius pápák constitúciója értelmében a zsidót ruhájáról is meg kellene különböztetni. Ezek a pápák rendelik: „Hebraei utriusque sexus qualitate habitus a christianis discerni debent, ita ut masculi birretum, foeminae vero aliud Signum patens, quod nullo modo celari aut abscondi possit, palam deferre teneantur.” Boszantó is az, midőn az újságban különféle érdekes cselekedetek elkövetőinél vagy a firmák hirdetésénél nem teszik ki, hogy zsidó-e vagy keresztény az illető? No a Hellernél, aki a múltkor Budapesten egy kis 8 éves leánygyermekkel erőszakos módon baromi fajtalanságot vitt véghez, fölemlítették, hogy zsidó, és hogy ez nem első gaztette. XIII. Gergely pápa eltiltja a keresztényeknek a zsidó orvosokat „Alius piae memoriae” kezdetű constitúciójábaá, mégpedig „imposita christianis poena subtractionis sacramentorum et sepulturae ecclesiasticae.” E tilalomnak bizonyára alapos és mély oka volt, talán, hogy a zsidók orvosi ténykedés közben keresztény vért rituális babonás használatra ne foghassanak, azért tiltja oly kemény büntetés alatt a keresztényeknek, hogy zsidó orvost ne híjanák betegségek esetén. Erre a pápai tilalomra emlékeztesse a „Magyar Korona” katolikus olvasóközönségét. A „Cum nimis absurdum” constitúció szerint kereszténynek nem szabad zsidónál szolgálnia; abususnak, visszaélésnek mondják a pápák, hogy a zsidók szombati napon keresztényekkel gyűjtogatnak gyertyákat és szolgáltatják magukat. Nem is más ez, mint a kereszténységet mélyen megalázó botrány! Ha nem akarják maguk

meggyújtani sábeszkor lámpáikat, hát maradjon a testök is sötét-ségben, miután lelköket oly konokul elzárják a világosság elől.

E pápai constitution szerint azon országokból, hol tartózkodási jogot nyertek, nem üzendők ki igazságos ok nélkül. Ha azonban ily igaz ok forog fenn, kiüzen d ö k, aminthogy kiüzettek Angliából a középkorban, mert Yorkban húsvétkor egy keresztény fiút keresztre feszítettek, s hasonló sakterolások miatt más országokból is.

A pápák a talmudot, a hol csak hozzáférni lehetett, megégettették.

A talmudnak Franciaországban összeszedett csaknem megszámlálhatlan példányait Parisban, 1239-ben IX. Gergely pápa meghagyásából az akkori francia király szent Lajos elégettette. Hasonlókép elrendelték annak elégettetését IV. Incze, IV. Kelemen, IV Honor és XXII. János pápák. III Gyula 1553-ban, midőn a zsidók sátoros ünnepüket tartották szeptember hóban, Olaszországban a talmud-könyveket összeszedetni és elégettetni parancsolta.. Hasonlóképen IV-ik Pál megparancsolta, hogy a talmud-könyvek összeszedetvén elégettessenek 1559-ben, V-ik Pius 1566-ban és XIII-ik Gergely, végül VIII-ik Kelemen „Cum Hebraeorum” kezdetű constitutiója által egyúttal kemény pénzbírságot, sőt testi fenyítéket szabván azon zsidókra, kiknél jövőben talmud találtatni fog. Amily határozottan védelmökbe vették a pápák a zsidókat a barbár legyilkoltatás ellen, úgy, hogy a történelem tanúsága szerint csakis azoknak s a katolikus püspököknek köszönhetik, hogy a középkorban Európából egy szálíg ki nem pusztultak, a miért aztán meg is lett, mint láttuk, a kath. egyház s a keresztény népek iránt a nagy hála: ép oly határozottan és egész szigorral léptek föl iszonyatos babonáik ellen. Hogy ebbeli törekvéseiket kívánt siker nem koronázta, azt fájdalommal látjuk, érezzük. Ók a zsidóban is Isten képét nézték, s intézkedéseikkel oda akarták vinni a dolgot, hogy a zsidó viszont bennünket szintén embertársainak tartson. Magát a zsidó h i t e t annál kevésbé gondolták a kereszténységre nézve veszélyesnek, miután az egész teljességében a kereszténység közkincese lett. Ránk nézve csupán a czeremóniák és áldozatok szűntek meg; maga a hit és erkölcs tan azonban nem, sőt az Üdvözítő által új fényre, magasztos tökélyre emeltetve közös kincsévé lett az egész keresztény világnak. Volt tehát legalább képzeletben egy közös erkölcsi alap, melyen a békés együtt való megélhetést lehetőnek tartották. Azonban ez csak a képzeletben volt, mert valójában a zsidók hitüket s még inkább erkölcs tanukat, Istennek e megbecsülhetlen adományát, mint valódi farizeusok lelkiismeretlen módon mind jobban inficziálták hallatlan ocsmány elméleteikkel, melyek ellen a pápák, mint a szomorú tapasztalás bizonyítja, hiába

küzdöttek. – Még egyet! E napokban olvastam dr. Kopp-ról, Fulda püspökéről, hogy ő egy rabbi fölszólítására úgy nyilatkozott volna, miszerint ő a rituális gyilkosságot a talmud által nem találja igazolva. Meglehet, hogy ez az egész püspöki nyilatkozat rabbi mese, melynek egyébként a „Germania” megfelelt. Ha nem volna így a dolog, a tudós püspök privát nézetével szembe lehetne állítani XIV-ik Benedeknek, ki egyike volt a leghíresebb, legtudósabb pápának „Beatus Andreas” kezdetű constitutióját, a melyben a nevezett pápa nyilván constatalja (nb. ez okmányban az itt megnevezett András és Simon fiuknak, kiket a zsidók fölkoncizáltak, canonizációjáról van szó), miszerint „Hebraei beatum Andream Rhinnensem et beatum Simonem Tridentinum primae aetatis infantes in odium Christi occiderunt.” Jelzett okmányban ugyanezen pápa még több gyermeket is fölszám-lál, kiket a zsidók kegyetlensége és Krisztus elleni fanatikus gyűlö-lete gyilkolt meg. Hasonló borzasztó esetet beszél el ft. Halász Mi-hály nyugalmazott plébános a „Kath. társadalom” f. é. 46-ik szá-mában a „Bavaria Sancta” című könyvből, hol az „puer a Judaeis Monachi coesus” (a zsidók által Münchenben legyilkolt gyermek) felirat alatt terjedelmesen van előadva.

A zsidókérdésben csak törvényhozási megszorító intézkedés segíthet, miként a napokban egy jogtudós szájából is hallottam; ha t. i. visszahelyeztetnek a zsidók azon állapotba, a melyben valaha vol-tak. Valóban itt volna az ideje, hogy a kormány és törvényhozás tenne ez ügyben valamit.

Házay.

Luther és az antisemitizmus.

Főntebbi cikkünkben láttuk, miként gondolkoztak a dolgok-nak mélyére éles tekintettel behatólag a zsidókról.

Hogy pedig az antisemitikus felfogás nemcsak egyedül a katho-licizmusban gyökeredzik, mint ezt a *zsidók és bérenczeik gyakran* elhitetni szeretnék, annak bebizonyítására alább közöljük magának a protestantizmus megalapítójának, Dr. Luther Mártonnak nézeteit a zsidókról. E nézetek határozottság, sőt élesség és draszticitás tekin-tetében túlszárnyalják még a mai kor legradikálisabb antisemitáinak nyilatkozatait is.

Luther, halála előtt három évvel két munkát írt a zsidókról. Az egyiknek a címe „Schem Hamphoras”, a melyben a Talmudban a kereszténység megalapítójának élete és működése ellen szórt zsidó

szidalmakat utasítja vissza; – a másik munkája „A zsidókról és az ő hazudozásairól” (Von den Juden und iren Lügen) szól, s a mely utóbbiban foglalvák leginkább a legvérbemenőbb kritikai megjegyzések a választott népről.

Íme, itt idézzük e munkák kiválóbb helyeit, egy közelebb Berlinben megjelent röpirat nyomán:

„Munkámnak azért adom e címet: „A zsidókról és az ő hazudozásairól”, és nem e címet: „A zsidók ellen,” – mert mi németek tudhatjuk a történelemből, hogy mi a zsidó; azért óva intjük a keresztényeket a zsidóktól, mint maguktól az ördögöktől; mert őket szintoly kevéssé lehet megteríteni, mint az ördögüket. –

Valamint a macska nem lehet jó az egér iránt, szintoly kevéssé lehet a zsidó jó a keresztény iránt. –

A zsidók, kik magukat orvosoknak adják ki, a keresztényeket életüktől és vagyonuktól megfosztják; mert Istennek szolgálatot vélnek tenni azzal, ha titokban a keresztényeket megölik. –

Még mai napság se tudjuk, micsoda ördög hozta őket ide az országba; mi nem hoztuk őket ide Jeruzsálemből. Felülrá még most se tartja őket senki vissza, nyitva áll előttük az országút: menjenek a maguk országába, ha tetszik nekik. Mi szívesen adunk hozzá még ajándékokat is, csakhogy a nyakunkról elmenjenek; mert ők nekünk egy nagy teher, mintegy országos csapás, pestis és csupa szerencsétlenség az országunkban. –

A zsidók a valódi hazugok és véredek, a kik szívükben csak az után sóhajtoznak, vágyódnak és reménykednek, hogy mi velünk pogányokkal szintúgy bánhatnának el, mint Eszter korában Perzsiában elbántak a pogányokkal. Oh, mily kedves előttük az Eszter könyve, a mely oly pompásan megfelel az ő vérszomjas, bosszúvágyé gyilkos vágyaiknak és reményüknek! Sohasem süttött még a nap vértszomjazóbb, bosszúvágyóbb népre, a mely azt hiszi, hogy azért Isten népe, hogy a pogányokat gyilkolhassa és fojtogathassa. De a mi a legfőbb, ők a Messiást várják, hogy ez az ő kardjaikkal az egész világot megölje és meggyilkolja, amint ezt kezdetben rajtunk keresztényeken be is bizonyították, és még mai napság is szívesen tennék a hol tehetnék, sokszor meg is próbálták, és e miatt erősen az orrukra is koppintottak. –

Azért óvakodjál kedves keresztény az ilyen átkozott (verdampft), megveszekedett néptől; mert tele vannak fukarsággal, irigységgel, gyűlölettel, kevélységgel, uzsoráskodással, dölyffel, átkokkal irányunkban pogányok iránt. Oly vakok ők, hogy nemcsak uzsorát üznek (hoggy többi bűneikről hallgassak,) hanem ezt mint jogot tanítják, a melyet Mózes által Isten nekik megparancsolt tenni. –

Annak okáért óvakodjál a zsidóktól, és tudd meg, hogy a hol nekik iskoláik vannak, ezek nem mások mint ördögfészkek, a hol hiu dicőség, dölyfösség, hazugság, szidalom, Isten és az emberek meggyalázása üzetik a legeslegmérgebben, mint maguk az ördögök teszik. Annak okáért, a hol te egy zsidót látsz vagy hallasz tanítani, ne gondold mást, mint hogy te egy mérges baziliskust hallasz, a ki még az ábrázatával is megmérgezi és megöli az embereket. –

Büdös a lehelletük a pogányok aranya és ezüstje utáni sóvárgástól; mert nincs a nap alatt zsurgoribb nép mint ők voltak, mint ok jelenleg, és maradnak is mindörökre, amint látjuk átkozott uzsoráskodásukon. Pfüj nektek itt, pfüj nektek amott s ott a hol vagytok, ti átkozott zsidók, (ir verdampfen Juden,) szégyeneljétek magatokat, hogy zsuroriságtokat oly durván fitogtatjátok. –

Ha volna egy bolt, a hol szégyenpírt árulnak, szívesen ajándékoznék a zsidóknak egy pár forintot, hogy menjenek oda és vásároljanak egy fontot belőle, és kenjék be vele homlokukat, szemüket és orcájukat, ha nem is akarnák szemtelen szívüket és nyelvöket vele bekenni. –

Annak okáért, ha meglátsz egy igazi zsidót, bizvást keresztet vethetsz magadra és elmondhatod: Ott megy egy megtestesült ördög! (Da gehet rein leibhaftiger Teuffel!) –

Ok a világ urai akarnak lenni, s azt akarják, hogy az átkozott gojim legyenek az ő szolgálkái, aranyukat és ezüstjüket adják a zsidóknak, magukat pedig engedjék lemészároltatni, a szegény barmok! A zsidók a gojim iránt oly mérges gyűlöletet szítottak magukba ifjúságuktól fogva, szüleiktől és rabinusaiktól, és szíjják azt szünet nélkül magukba, hogy az, mint a CIX. zsoltár mondja, vérükbe, húrukba, velejükbe, csontjukba ment, teljesen és tökéletesen természetükké és életükké vált. És valamint húrukba, vérüket, velőjüket és csontjukat nem tudják megváltoztatni, szintoly kevéssé tudják döföfüket és irigységüket megváltoztatni. Annak okáért tudd meg kedves keresztény, és ne kételkedjél benne, hogy neked az ördögön kívül nincs ekeseeredettebb, mérgesebb, szenvedélyesebb ellenséged mint az igazi zsidó, a ki komolyan zsidó akar lenni. Azért őket gyakran vádolják a krónikákban azzal, hogy a kutakat megmérgezték, gyermekeket loptak és őket agyonszurkálták, mint Trientben, Weissenseeben sat. Ok ugyan „nem”-et mondanak ezekre; de akár áll ez akár nem, én jól tudom, hogy náluk ilyesmire a teljes, egész, egészséges akarat nem hiányzik, ott a hol a dolognak szerét ejthetik, titokban vagy nyíltan. Ezt jól jegyezd meg magadnak, és e szerint irányozd magadat! –

Ha pedig a zsidók valami jót tesznek,*) úgy tudd meg, hogy azt nem irántad való szeretetből s azért, hogy veled jót tegyenek, teszik, hanem hogy köztünk lakhassanak, szükségből kell: valamit tenniök; de szívük olyan marad, a milyen, amint mondtam. S az az ember, a ki az ördögöt nem ismeri, csudálkozhatnék azon, hogy miért oly nagy ellenségei a zsidók a keresztényeknek, hisz erre nincs okuk, mert mi velük minden jót megteszünk. Nálunk otthon vannak, védelmünk és pártfogásunk alatt vannak, használják az országot, az utakat, a piacokat és az utcákat. Felülrá ott ülnek a fejedelmek és a fenhatóság, és hortyognak, el van tátva a szájuk, a zsidókat nyitott erszényeikből és ládáikból engedik venni, lopni és rabolni azt a mit nekik tetszik, vagyis, önmagukat és alattvalóikat a zsidók uzsorájával megnyúztatni és kiszípoloztatni, és saját pénzüikkel önmagukat koldusokká tétetni hagyják. Vagyonunk és pénzünk az övék, s ezzel uraink őt saját országunkban. Ha egy tolvaj tíz forintot lop, felakasszák, ha rabol az úton, fejét ve-

*) Van egy német közmondás a jótevő zsidóról, ez így szól: „Christ, sei doppelt auf der Huth, – Wenn ein Jude Gutes thut.” (Keresztény kétszeresen vigyázz, ha a zsidó jót tesz.) – Szerk.

szik. De egy zsidó ha tíz tonna aranyat lop és rabol uzsoráskodása által, hát kedvesebb mint maga az isten, s azt mondja: Mi nem dolgozunk, hanem semmittevésben töltjük napjainkat; helyettünk s értünk az átkozott gojimnak kell dolgozniok, mi pedig megkapjuk a pénzüket, s ezzel uraik vagyunk, ők pedig a mi szolgálaink. –

(A zsidókérdés megoldására nézve Luther a következőket hozza javaslatba:)

Először, zsinagógájukat vagy iskolájukat fel kell gyújtani, (dass man ihre Synagoge oder Schule mit feuer anstecke,) és a mi nem akar elégni, földdel be kell temetni, (und was nicht verbrennen wil, mit erden überheuffe und beschütte,) hogy soha többé ne lásson ember azokból egy követ vagy salakot.

Másodszor, házaikat is szintoly módon el kell rombolni és pusztítani (Zum andern, dass man auch ire Häuser dergleichen zerbreche und zerstöre;) mert ugyanazokat a dolgokat üzik ezekben is mint iskoláikban.

Harmadszor, el kell tőlük venni minden imakönyvüket és talmudjokat, a melyekben olyan istentelenségek, hazugságok, átkok és szidalmak tanítatnak.

Negyedszer, rabinusaiknak halálbüntetés terhe alatt meg kell tiltani, hogy ezentúl taníthassanak.

Ötödször, meg kell tiltani a zsidóknak, hogy szerte csatangoljanak, mert nekik a falukon semmi keresetük, mivel ők se nem urak se nem földmivesek sar.

Hatodszor, meg kell tiltani nekik az uzsoráskodást, s el kell venni tőlük minden készpénzüket, arany- és ezüst drágaságaikat, s mindezeket őrizet alatt kell tartani.

Hetedszer, a fiatal, erős zsidók és zsidóasszonyok kezébe csépet, fejszét, ásót, kapát, rokkát és orsót kell adni, és orruk verejtekében kell velük kenyerüket megkerestetni.

S végül: El velük! (Weg mit inen!)”

A zsidók és a humanitás.

A zsidóság védelmére kelők az általános és széphangzású humanitási elven kívül egyebet sem tudnak felhozni védelmül; ez pedig nagyon gyarló védelem, nagyon kevés ok arra; hogy kést adjunk ellenünk kezébe, és csupa nagylelkűségből önnön romlásunkat sietessük. Szeretném hallani ezen humánus urakat, váljon a humanitási elvekkel összeegyeztethetőnek tartják-e a háborút? – Azt mondanák: nem.

No látják, uraim, hogy minden ténynek, mely ütközzék bár a humanitási elvekbe, meg van a maga végoka, – a szükségesség.

A zsidóság irányábani ellenszenv nem születik velünk, de tények folytán keletkezik. Nem mi gyűlöljük őket, de ők hívják ki a gyűlöletet.

Az általános humanitás elvei azok, a melyek az ember és ember közötti létre, viszonyra vonatkoznak. De itt nem ez az eset; mert a zsidók elveiből indulva ki, a sok privilégiumot, különleget, kiváltságos jogokat épen nem nevezhetném a humanitás elveivel összeegyeztethetőnek.

A dolog egészen másképp áll; a jogot: lenni, egy embertől sem tagadhatjuk meg, legyenek elleneink vagy barátaink, de a mivelünk már természetüknél fogva folytonos ellenségeskedésben álló zsidókat magunkhoz ölelni abszurdus dolog.

Védjük magunkat belellenségeinktől, mert ezek azok, akik leginkább megközelíthetnek bennünket, – s mindenekelőtt védjük magunkat a zsidóktól.

Nézzünk körül az egyes vidékeken, és szomorúbb tapasztalatnál szomorúbbra bukkanunk. A satnya nép, mely élőkbe tűnik: a zsidó nyomorékja. Ő öli meg pálinkával előbb, hogy örököse legyen vagyónának. A helyzetet saját gyarapodására a lehetőség minden eszközének igénybe vételével is kizsákmányolja. Megvesz egyet, s tönkre tesz ezerét. A humanitás egy nemzetbeli, egy vallásfelekezetenél sem annyira terra ignota, mint épen a zsidóknál.

Nem mondom, hogy nincsen kivétel, de azok is, kik jelenleg kivételt képeznek, oly vagyonnak birtokosai, mely a tisztességes szerzést nem igen ismerte.

A humánus nemzet is először maga magát menti, s másnak a lételét összeegyezteti saját lételével; míg ellenben a bárgyú és elfogult nem tekint célra és eszközöket, érzi hogy fáj valamije és sorvad, de nem keresi az okot, mert elfödi előtte a humanitás.

Vajjon egy nép, mely annyi századokon át van beékelve a nemzetek testébe, miért nem birt barátságra vagy csak szíves tűrésre is szert tenni? Mert saját és már természetében gyökeredző rászokásai nem engedtek neki elsajátítani más nemzetekben rejlő nemesebb szenvedélyt, nemesebb szokásokat.

Nem a zsidó vallásról van itt szó, hanem a zsidó természetről, melylyel születik, s melylyel meg is hal.

Mint minden nemzetnek meg van a maga nemzeti szokása, úgyszólván szenvedélye, úgy megvan a zsidónak is; de ép e szenvedélye nem egyeztethető össze emberi méltóságával, ez nem érdemesíti a jogokra, ez indokolná a már kegyelemből megadott jogoknak visszavonását is.

Nem mondom én, hogy üldözni kell a zsidókat, de igenis, megvonni a jogokat, hogy ártalmatlanná tegyük őket. Mert támadásuk nem feltűnő, de ennek hatása biztos; lassan rágódnak ők a nemzet testén, de fogyasztják, gyöngítik erejét.

N.

A zsidó-állam az államban.

(A new-yorki „Century illustrated” után.)

II.

„Die Juden bilden einen Staat im Staate.” (A zsidók államot képeznek az államban.) Schillernek e szavait veszi Brafmann saját motójául. Könyve folyamán utalva erre megjegyzi, hogy, mivel egy állam terület nélkül nem engedhető meg, ezen szavak gyanútlan be nem avatottak előtt rendszerint inkább költői képletnek mintsem történelmi igazságnak tekintetnek; ők alig képzelik, hogy ez a költészet nagy horderejű valósággá lesz a Talmudnak egy rövid czikke által, a mely mint alapelvet állítja fel azt, hogy „a pogányok tulajdoná olyan mint uratlan jószág, amely szabad mindenkinek”*) (t. i. minden zsidónak.) Mivel pedig a kahal kezében van mindegyik község ügyeinek legfőbb intézése, ebből következik, hogy mindegyik kerület kanalja önmagát tekinti a hatósága alatt levő terület törvényes urának és jogos rendelkezőjének, bárkinek tényleges birtokában legyen is az vagy annak egy része, legyen az zsidó avagy pogány; és pedig ez nem önkényűleg van így, hanem a khezkat-ishoub alapján, a mely jog a k hoshen-hamishpat nevű talmudi kódexben és annak tudós magyarázóinak műveiben körülményesen definiálva van. Egyik legnagyobb tekintély az utóbbiak közül, Kulim József rabbi „Kérdések és feleletek” című munkájában a nem-zsidók tulajdonát „egy mindenkinek szabad tó”-hoz hasonlítja, a melyben azonban másnak senkinek se szabad hálóját kivetni, mint csak a kahal által erre kellőleg felhatalmazott zsidónak. Folytatva idézzük itt Brafmann saját szavait:

„Tehát a kahal a kerületében levő nem-zsidó lakosság tulajdonát mint saját „halászó tavát” tekintvén, ezen különös fajú tulajdont egyesek részére szintoly különös módon adja el. A kahal mysteriumaiba be nem avatott előtt egy ilyen eladás kell, hogy érthetetlen legyen. Vegyünk egy példát. A kahal, saját jogainak megfelelőleg elad N. zsidónak egy házat, a mely az ország törvényei értelmében M. nem-zsidónak elidegeníthetlen tulajdonát képezi, eladja pedig az utóbbinak tudta és beleegyezése nélkül. Mit ér, kérdezheti valaki, egy ilyen vagyonátruházás a vevőnek? A kahal által részére kiszolgáltatott adásvevési szerződés nem ruházhatja őt fel azon állással, a melyet minden tulajdonos, saját tulajdonával szemben elfoglal. M. bizony nem fogja átadni a házat azért, mert a kahal azt eladta, s az utóbbinak nincs arra hatalma, hogy annak átadását eszközöltesse. Mit szerzett meg tehát N. vevő a kahalnak fizetett pénzéért? Egyszerűen ezt: megszerezte a k hazaká-t vagyis a tulajdoni jogot M. nem-zsidó házára, a melynek erejénél fogva neki kizárólagos tulajdon adatik arra, hogy más zsidók beleavatkozása vagy konkurrencziája nélkül, birtokába vehesse azt a házat, és pedig, amint az eladási szerződésben világosan mondatik, „minden, bármilyen néven nevezendő eszközzel.” Mindaddig, a míg végleg sikerült neki azt mint saját tulajdonát önmagára hivatalosan átruháztatni, egyedül ő van joga-

*) Talmud „Baba-batra” értekezés 55. lap.

s í t v a azt jelenlegi tulajdonosától bérbevenni, abban kereskedni, p é n z t kölcsönözni a tulajdonosnak és más olyan nem-zsidónak, a kik abban a házban laknak, – profitot csinálni magának belőlük minden, élelmessége által sugalmazott úton és módon. Ez értetik a khazaka alatt. Néha a kahal még egyes nem-zsidók személyét is eladja valamely zsidónak, minden hozzákötött ingatlan nélkül. A törvény ezt a rendkívüli jogot m e r o p i é -nek nevezi. Ha egy ember (értsd: zsidó) ilykép egy nem-zsidót tart hatalmában, akkor a többi zsidónak meg van tiltva bizonyos helyeken az előbbinek hátrányára azzal a nem-zsidóval üzleti összeköttetésbe lépni;*) más helyeken azonban ez minden zsidónak szabad: szabad neki kölcsön adni, őt megveszthetni, őt kifosztani, mert az mondatik, hogy a nem-zsidó tulajdona hefker (szabad mindenkinek: t. i. zsidónak), és azé, a ki először veszi azt birtokába.**)

Láttuk itt, minő súly van fektetve a pénz-kölcsönre mint olyan eszközre, mely a tulajdonnak óhajtott átruházását van hivatva eszközölni. S valóban, ez az operáczióknak fő eszköze, és itt a meghíúsulás esete igen ritka. A kiszemelt áldozat a kölcsönzésre lesz csábítva, és folyton folyvást édesgettetik kínált könnyítések által mindaddig, a míg feltehető, hogy még van kilátása a menekvésre. A midőn aztán az újra meg újra megújított váltóknak és kamatok kamatainak hálóiba olyannyira belekeveredett, hogy már minden segélyforrásai kimerültek, a k k o r rá-mérik a csapást, és a szerencsés vevő a régóta titkon óhajtott tulajdonnak nyílt birtoklásába lép. Meglehet, hogy ő aztán azt tovább eladja valamely kereszténynek, úgy hogy az ismét visszaszállhat a kahalra mint hefker, és a processus újra előlről kezdődik valamely új „há-lász”-nak a hasznára. Legszebb pedig a dologban az, hogy nincs semmi kockázat benne. Minden szépen a törvény korlátai között megy végbe. Ha az ember kölcsönvesz, azt meg is kell fizetni, és az országban ott vannak a bíróságok, a melyek rajta vannak, hogy fizessen is. Ki törődik azzal, miféle mesterfogások használtattak fel az ő behalózására, a lélektani raffinirtságnak mily mennyisége hozott működésbe arra, hogy kitanulmányozzák gyenge oldalait és hogy megtámadják őt, – a törvénynek ehhez semmi köze.

Azon áruk közé, a melyekkel a zsidó legjobban szeret trafikálni, s a melyekkel legjobban csalogatja magához az embereket, – van egy, a melynek a munkától elcsigázott, rosszul táplált, mindig gondoktól emésztett földműves nem tud ellentállani, s ez a – pálinka. Ez meletget ad a zord téli hidegben; vidámságot ritka nyugvási óráiban; erőt

*) Koshen hamispat, 156. fejezet, 17. §. és a „Baba-batra” értekezés 8-ik fejezete.

**) Az ilyen zsidót, a kinek a kahal valamely nem-zsidó tulajdonát vagy személyét kizsákmányolás és tönkretétel végett eladta, s a ki egyedül van feijogositva ezzel a nem-zsidóval üzleti összeköttetésbe ereszkedni, köznyelven házi zsidónak hívják. A házi zsidót tartó keresztény azt hiszi, hogy az általa megvetett házi zsidóját ő használja ki; mindaddig, a míg végre aztán a házi zsidó kipöndöríti a ker. tulajdonost birtokából. Tán nincs eklatansabb példa annak az igazságnak konstatálására, hogy egy és ugyanazon tárgyat két egymással homlokegyenest ellenkező szempontból lehet nézni, mint épen a „házi zsidó” vagy a zsidó bérlő és a keresztény „birtokos” esete. Azért őrizkedjék mindenki a „házi zsidótól”, mert ez az alázatos, szolgálatkész zsidó nem más, mint a kahal által az ő tönkretételére kizárólagosan szabdalható zsidó: az ő praesumptív birtokutód a. – Szerk.

– képzeletit ugyan, – de a mely egyidőre őt fentartja, a midőn összeroskad a nap munkájában; orvosságot nyújt a betegségben; mindenekfölött pedig – búfelejtést szerez. És ha voltak költők, a kik így kiáltottak fel: „Az élet legjáva a részegség!” – nem lehet csodálkozni, ha a szegény ember az ő korlátolt eszével se gondolkozik máskép. És mily könnyű itten a túlságba esni! és hol a határvonal? Jól tudják mindezt a zsidók, s azért a falukon minden korcsma zsidók kezében van, a melyek bőséges és soha ki nem apadó segélyforrásokat nyújtanak a kahal pénztárának megtöltésére. Minden faluban van egy, két vagy több korcsma is, amint a falunak kisebb vagy nagyobb és több vagy kevesebb lakosa van; mert hát nem lehet több halásznak lenni mint a mennyit a tó elbír, s nem is szabad azt egészen kihalásznia. Mily tökéletes a siker, erre nézve tanúskodik a nyugoti tartományok bármelyik faluja, nyomorult roskadozó viskóival, sark nélküli ajtaival s ablakszárnyaival, görnyeteg szalmanélküli háztetőivel és korhadt ajtólépcsőivel; düledékeny, kaputlan, itt ott néhány karóval megtámogatott pajtáival, üres istállóival, és romokba dülő fél-szerek alatt itt-ott levő néhány ekéjével és szekerével. Ott van aztán még az Amur vidékére kivándorlók hosszú menete. Ha számok kellenek, ime itt vannak: 1869-ben az összes ingatlan vagyonnak 73 (mond: h e t v e n h á r o m) százaléka a nyugati tartományokban már a zsidók kezére ment át.

Visszatérve már most magukra az okmányokra, bámulatunk növekedik, mert ott azon állítás, a melyet csak félig voltunk eddig hajlandók elhinni, csakugyan testet ölt és élő valóság lesz. Például itt vannak a 22., 23. és 24. szám alattiak, Minskből keltezve 1796-ban, a melyek egy, a kahal és bizonyos Eliazar közti perre vonatkoznak „egy ház és egy darab földbirtok tárgyában, a melyek a körülméletlen kalapos Zvanszkyéi.” Eliazar azon az alapon követeli azt, hogy elhalt atyjának el lett adva, de a szerződésben valami hiba van. Az ilyenmű perekben rendszeren a kahal a nyertes. Így a jelen esetben a per azzal végződik, hogy a beth-din a tulajdonjogot a kahalnak ítéli oda, „a ki azt eladhatja annak, a kinek tetszik.” A 77-ik számú okmány, 1799-ből, szól a Baikov orosz tulajdonát képező egy kőépületnek, benne két boltnak, pinczéknek és felső emeleteknek „a vagyonos, jeles Jochiel Michael” részére való eladásáról; míg a 205-ik számú okmány 1802-ből ugyanezen tulajdon felét egy másik zsidónak adja el azért, mert „Jochiel-Michael még nem fizette be teljesen ama boltoknak az árát.” A körülméletlen kovácsnak Zehzának és a német ácsnak Johannnak háza fölött a 115-ik és 195-ik számú okmányokban történik rendelkezés, és biztosak lehetünk benne, hogy ezen épületek sem kerültek el végétére sorsukat, noha a kalapos, a kovács és az ács egy darab ideig folytatták bennük mesterségüket, mindegyik a maga műhelyében, a tudatlanság biztonságérzetében. De a kahal nem is szorítja működését csupán a magán tulajdonra. Szinte megdöbben az ember, ha látja, miként rendelkezik a kahal (405. sz. okmány,) „egy zárda fölött, a mely korábban a karmelita szerzeteseké volt, most azonban a franciskánusok bírják,” – minden belső és külső, kő vagy fa-épületeivel, a hozzátartozó pálinkafőzdevel, úgyszinte a zárdához tartozó rétekekkel és kertekkel együtt, azon szokásos megjegyzéssel, hogy „a vételár az utolsó fillérig befizetve lett.” Továbbá (a 261. sz. alatt) eladatik egy kórház a hozzátartozó birtokrészszel együtt, a melyek

egy katolikus jótékony társulat tényleges birtokában vannak; s végül (177. sz.) választott bírák rendeltetnek ki a végből, hogy döntsenek egy, maga a kahal és egy magán fél közti perben, a mely a minski püspök tulajdonát képező több bolt és köépület birtokjogát tárgya azzá.

Mellőzzük a *teljesen hason természeti többi okmányok hosszú* sorozatát, s csak azt jegyezzük meg, hogy Vilna város kanaljának és bethdin-jének alapszabályaiban – a melyek az általánosan elfogadott minta szerint készültek, – különösen felemlítve van mint alapelv a zsidóknak azon kötelezettsége, hogy egymás khazaká-iba és meropié-ibe bele beavatkozzanak. Ezenkívül a „horoggal halászás” processusa lépésről-lépésre figyelemmel kísérhető Frey tag Gusztávnak „Soll und haben” című hatalmas regényében is, a melyben Hirsch Ehrenthal gazdag uzsorást rendszeresen látjuk a könnyűvérű s oktalan báró Rothsattel tulajdona ellen működni, mígnem az óhajtott siker szerencsésen eléretik.

Általánosan ismeretes dolog, mily szörszálhasogatók az orthodox zsidók ételeik dolgában, s mily kényesek arra, hogy húsételük a Talmud bizonyos szigorú szabályai szerint készíttessék a mészáros által és főzésük meg otthon; s az is ismeretes, mily nagy és legyőzhetetlen az ő idegenkedésük a nemzsidók ételei iránt. De a mi kevésbé van általánosan tudva, az, hogy ez az ő különösségük, a mely mindenütt respektáltatik mint vallásos szertartásaik egyik része, igen közel érinti, közvetlenül úgy mint közvetve, azon lakosság jólétét, a mely között ők letelepülve vannak. Az emberek oly kevésé gyanítják ezt, hogy semminemű ellenvetés sem emelkedik az ellen, hogy ők vágóhidakat építsenek, és hogy az egész mészárszéki üzletet kezükre kerítsék; sőt ez a tény teljes jóhiszeműséggel van felemlítve az orosz törvényben is ekkép: „A nyugati tartományok legtöbb városában nincs más mészáros mint zsidó, és csak az a hús adatik el kereszténynek, a mely nem kóser.” (V. kötet, jegyzet a 181. fejezet 42. §-ához.) A feltevés az, hogy a kóser és tref (megengedett és tiltott, tiszta és nem tiszta) hús közötti egész különbség abban áll, hogy megtartatnak-e vagy sem a talmud-parancsolta s a nevettségességig kicsinyes és szörszálhasogató szabályok a vágásra használt késre, annak alakjára, élességére, simaságára s azon helyre nézve az állat nyakán, a hol az beleszúrandó sat. Ha ebből állana az egész, úgy nem volna baj abban, hogy a keresztényeknek adassék el az m hús, a mely a kényes zsidó atyafiak használatára alkalmatlannak találtatik. De nem így áll a dolog. Ha az állatot a Talmud által előirt rafimirt módon*) szerencsésen kivégezték, annak belső részei: a velő, szív, tüdő, máj, belek sat. egészségügyi szempontból a legszorgosabb vizsgálatnak vettetnek alá, és ha valamely folt vagy betegségi kórtünet fedeztetik fel valamelyikükben, az egész hulla tref-nek jelentetik ki, és a keresztény lakosság részére leendő eladás végett a piacra vitetik. „Semmit se csodálkozhatunk – jegyzi meg Brafmann, – azon mély undor fölött, melylyel a zsidók a keresztények étszereire néznek, mert ők tudják azt, hogy sok nekik eladott hús tényleg nem jobb a döghúsnál.” De nem is furdalja lelkiismeretüket legkevésbé sem az ily menthetetlen eljárás, mert mellettük szól Mózes törvényének tekintélye, a mely tör-

*) A Talmud a vágást, a kósert és trefet illetőleg 86 fejezetben, a melyek 642 §-ba vannak felosztva, állapítja meg a szabályokat.

vény világosan így szól: (Deuteronomium XIV. 21.) „Nem fogsz enni abból a mi magától döglük meg; hanem odaadod azt az idegennek, a ki ajtódban áll, hogy ő egye meg azt; vagy eladhatod azt az idegennek; mert te szent nép vagy az Úr a te Istened előtt.”

Közvetve, a zsidók által lakott országrészek lakosságának állapota befolyásolva van ezen szeparatizmus által, mert ez szolgáltatja a Kahalnak legfőbb és legbiztosabb jövedelmét, mely a „pörsöly-taksa” különös neve alatt ismeretes, a mely bőven ellátja őt mindig nagy készpénz-összegekkel, a melyeket a kahal, belátása szerint, a község érdekeinek előmozdítására használ föl, vagy arra, hogy a keresztény hatóságoknak a zsidók ügyeibe való hátrányos beavatkozását elhárítsa, – legfőképp a rendőri tisztviselőknek és más hivatalnokoknak adott ajándékok által.

(Itt a cikkíró hosszasan leírja a „pörsöly-taksa” beszédésének módját, a mely olyképp megy végbe, hogy, miután minden zsidónak csak kóser húst szabad hordatni a mézszárszékekből, sőt otthon még egy csibét se szabad nekik leölniök, hanem a hitközségi sakter öli le ezeket is, – a hús árán kívül, illetőleg minden rituális módon leölt állat után, az illető fogyasztónak bizonyos taksát kell fizetnie a Kahal részére, a melyet hogy a manipulálással foglalkozó hitközségi hivatalnokok el ne sikkaszthassanak, a fogyasztók egy felülről nyilassal ellátott, dupla zár alatt levő pörsölybe tartoznak beletenni.)

Egy sereg okmány tanúsága szerint, ennek a pörsölypénznek nagy részét rendszerint ajándékokra szokták kiadni, és pedig vagy egyes adott alkalmakkor bizonyos ügyekben, vagy pedig általános kedvező hangulat csinálása céljából: újévi és húsvéti ajándékokra. Az utóbbi nemű ajándékozások „az országnak régi szokása szerint”, rendes esetek levén, a számadási könyvekben egész nyíltan szerepelnek mint „ünnepi ajándékok a hatóságok részére,” (4. sz. okmány.) vagy „a pörsölypénzből húsz zlot (mintegy 20 frt.) veendő, a hatóságok részére húsvéti ajándékol vásárlandó kávé és czukorbeli ajándékokra;” (114. sz.) vagy „kiadatott legjobb minőségű 4 süveg czukor 82 fontjáért újévi ajándékokra.” (244. sz.) Bizonyos czélokra adott ajándékok azonban, nem levén már oly ártatlan természetűek, nyíltan se nem adatnak, se nem könyveltetnek. Az ezekről szóló okmányok leplezetten vannak stylizálva, mint: „Száz rubel fordítottat rozs és más gabona vásárlására egy bizonyos célra, és ötven rubel adatott a kormányzó titkárának egy bizonyos szolgálat elismerésül.” (33. sz. okmány.) Az ilyen esetekben a dolgok elintézésére alkalmazott ügynökök utasítva vannak arra, hogy minden módon bizonyítékokat szerezzenek a vesztegetés tényéről, úgyhogy azok a kahalnak később mindig rendelkezésére állanak a célból, hogy a vesztegetési kísérletne kengedett hivatalnok fölött rendelkezessék, a bűnének kihíresztelése általi fenyegetéssel. Mikor per alatt levő ügyek, – a melyekben a zsidó község vagy valamely zsidó testület vagy csak magán személy is van érdekelve, – vannak valamely bíróság előtt eldöntés alatt, ügyes és megbízható ügynökök rendeltetnek ki az ügynek szemmelkísérésére, a kik, ha szükséges, egy-egy gyengéd lökést adnak a helyes irányban az ügynek, a bíróság tag-

jai irányában alkalmazott előzékenység által: milyen példáulul egy-egy vacsora, kitűnő borokkal, a bírák részére*) (37. sz. okmány.) Már pedig mindez, habár közvetve is, lényeges behatással van az ország állapotára, mert minden, a zsidók iránt tanúsított törvénytelen kedvezmény bizonyosan kártékony módon hat vissza a keresztény lakosságra. És ha nem léteznék a kóser hus után beszédetni szokott „pörsöly pénz,” a kahalnak nem lenne rendelkezésére mindig bőséges pénzösszeg az ilyen czélokra.

(Folytatása következik.)

A zsidó nemzet hagyományos politikája.

Nagy Lajos király idejétől fogva, ki a zsidókat az egész országból kiutasította, alig merült fel Magyarországon a zsidó-kérdés akutabb formában, mint a jelen időben.

E kérdésben különös eszmezavar uralkodik.

Ez ügyben az egész ország jelenleg sémita és antisemita pártokra szakadva látszik lenni. – Amazok pártolván a zsidó népet, míg az antisemiták gyűlölettel elítélik őket.

A sémita párthoz tartoznak kiváltképen a zsidó váltóadósságokkal terhelt, szalmaszálhoz kapkodó szerencsétlenek; továbbá a megvesztegetett, kapzsi, hatalmas befolyású koryphaeusok; majd ismét a zsidó megaranyozta pennaforgató journaliszták; s végre még a közép között legfeljebb a korcsmakorhelyek.

Ellenben az antisemita pártot követi az országnak minden rangú és rendű többi népe; ez ösztönszerű érzésnél fogva a zsidókat a keresztények született, szent hagyományuk szerinti ellenségeinek tartván, egyhangúlag elítéli azokat.

Mikor azonban a zsidók túlkapásai, csalásai, vagyoni tag tönkrejuttatása egész családoknak, s más száz meg száz okozott sérelmek miatt, az antisemiták elkeseredett kebeléből, lelketlenségük ellen, súlyos vád és érzékeny panaszok nem egyszer fakadnak ki, ezt a zsidóbarátok tág lelkiismerete, – meglehet, hogy rövidlátásból és elfogultságból – egyedül vallási türelmetlenségnek bélyegzi.

A Nagy-Lajos király korában történt kiűzetésük után következett századokban, a gondatlan, elfogult kormányok alatt sikerült a zsidóknak Magyarországra ismét belopódzniok, s az országot, mintha csak magok között elosztották volna, mindenfelé egyiránt elárasztották.

*) Ilyenféle vacsorák, pezsgővel, veszfáliai sonkával sat. Szombathelyen is járták a 70-es évek elején a b a l t a v á r i ügy alkalmából. – Szerk.

Elsőbb bizonyos tolerantiális taxa fizetése mellett megtúrte a nép őket maga között; majd, kivált a jelen század második felében, a nagylelkűsködő vak politikusok a 19. század szabad szellemére hivatkozva, törvényhozás útján megszavazták számukra az emanczipációt, megosztván velők a testvéri egyenjogosságot.

Hogy azonban mindannyi kedvezmény daczára, mint századokon által, úgy most sem változott a zsidóság társas életének szelleme; hogy mindezen előnyök daczára elszigetelve, mint állam az államban létezik, s mint egy összeesküdt szolidáris életű banda, csak úgy mint az előbbi századokban, a keresztények vagyona és élete után egyformán áhítozik: e rögzöttsége a zsidóságnak egyedül az ősi héber vallásban gyökerező szent hagyományok fanatizmusában leli világos magyarázatát. – Ugyanis:

Mózes jóslata szerint Izrael, mint a Jehova Isten kiválasztott népe, az egész világ felett fog uralkodni. – Majd ismét:

A Talmud arra tanítja a zsidókat, hogy minden nem-zsidónak vagyona és élete a zsidóké. Tanítja továbbá Talmud, a zsidók szentírása ezt is:

„Vedd az eretnekek vagyis a keresztények legjobbjának véré”, s más ily elveket.

A ki ezen veszedelmes tanokat éles elmével figyelembe véve, beható és éles belátással a zsidó nép életét tanulmány tárgyává tette, látni fogja, hogy a zsidók a keresztényektől egészen elszigetelték magukat, egyik a másikáért jót állva, egyedül maguk közt ismervén testvéri szeretetet, míg a keresztényeket goj névvel illetve, azokat mint állatokat tekintik. Módnélküli szaporodásukra minden eszközt felhasználnak, míg ellenben orvosaik a keresztényeket pusztítják minden irgalom és felelősség nélkül; a pénzt és vagyont a keresztényektől csel s csalás által minden áron magukhoz ragadják.

Mindezen tanok, mint a szentírás dogmái a héber hitvallással egyesítve vannak, s a legszigorúbb törvények gyanánt a vakbuzgó zsidó nép által tiszteletben tartatnak, s mint legszigorúbb törvények gyanánt a rabinátusok diktatúrája hatalmával végre is szoktak hajtatni.

Mind e komoly tényeket egybevetve, lehetetlen azon fenyegető következtetést félre ismerni, hogy itt a zsidó nemzetnek' egy mély ravaszsággal századokra kiszámított hagyományos politikájával áll a kereszténység szemben, a melynek végeredménye gyanánt a világ és a nemzetek fölötti uralom czéloztatik.

Valóban nagy bámulatra ragad a zsidó bölcseknek e lángeszű, mély és századokra kiható politikai számításuk, mely szerint a Je-

ruzsalem elpusztítása s a zsidónemzetnek úgyszólván megsemmisülése után, képesek voltak oly biztos alapelvekre fektetett, világuralomra célzó, hagyományos politikát észrevétlen alakban megalapítani, és annak szívós és ernyedetlen követése által észrevétlenül céljukat megközelíteni.

És ezen, más népekre veszélyes üzemük látszólag nemcsak az ország törvényeibe nem ütközik, de sőt ezeknek védelmét élvezi; a törvények pajzsa alatt, mint észrevétlen méreg működik, szabadon és büntetlenül az országnak minden zugában; minden néposztály és ragfokozatai között lappangva, mint a veszélyes moly a drága szörkermében, csupán akkor vétetik észre, mikor már egész foltok kopaszra hullottak, ekkép észrevétlenül vive véghez rombolásait.

Ezen, az ország összes keresztény népeire oly szerencsétlenséget árasztó, hagyományos politikája a zsidó nemzetiségnek, a következő 4 sarkalatos pontra van fektetve:

I. A zsidó népnek minden más népektől elszigetelése.

II. A zsidó népnek szolidáris összetartása.

III. Minden áron, minden mód és eszközök útján lehető mammon, vagyon és pénz szerzése.

IV. A zsidó népnek módnélküli gyors szaporodása.

Lássuk azonban ezen öt sarkalatos pontnak tüzetesebb illusztrációját, és minden állításunk, a gyakorlati élet concret tényei által bebizonyítva lesz.

I. Goj. Kóser. Tref.

Magyarországban a zsidóság külön államot képez az államban. Kóser, tref és goj, e három szóban van a zsidóknak a keresztényekkel szembeni társadalmi viszonya meghatározva.

Ezen három szó értelmében, a héber hit dogmáinál fogva, a zsidó a keresztényt (gojt) megutált állatnak tekinti; mindent, mit a keresztény kéz eledelül készített, ital-ételben, szeme előtt fertőzve van; noha maga a zsidó sokszor a legpiszkosabb, a keresztény étszerét, edényeit mégis tisztátalanoknak tartja, s elfordul tőle megvetéssel, s csak a legnagyobb szükségben szokta hasznára fordítani.

Ezen törvények képezik a zsidók és keresztények között azon áthághatlan torlaszt, melynek akadályánál a két nemzet soha össze nem olvadhat, nem assimilálódhatik.

A zsidó bölcsek e szigorú hittörvények alkotása által azon célzt tartották szem előtt, hogy az Izrael népe vérenek tisztasága megóvassék, s a zsidó nép minden társadalmi érdekei egyedül a zsidóság keretének kebelébe irányulva legyenek.

Attól is tartanak, hogy ha a zsidó nép keresztényekkel, minden gát nélkül szabad társadalmi téren állana, ez által hagyományos

politikáját feladva, isten választott népe lenni megszűnnék, s a Mózes jósolta világalom célját megghiúsítaná.

És ebben keresendő annak főoka is, hogy a zsidó titkos kormány diktatúrája a rabbinátusok útján, e törvénynek a zsidó nép által való megtartását oly szigorú fegyelem mellett eszközli, ez pedig azokat vak engedelmességgel követi, úgy annyira, hogy egy bigott zsidó inkább kész meghalni, mintsem azt megszegje.

A zsidó nevelés ezen dogmák szentségét a legnagyobb fanatizmusig fokozza.

Sok rövidlátó optimista arról álmodozik, hogy a vegyes házasság minden bizonnyal egy biztos expedienst szolgáltatna, a két annyira antagonistá vallás és nemzet fúziójára.

A ki a zsidóság fent elősorolt hagyományos politikájának alapjait ismeri, az a vegyes házasság eszméjét, mint egy légvárat kénytelen tekinteni, a mely úgy a zsidó előjáróság, mint a bigott szülék, de sőt még a zsidó nép közbelépése által is össze kénytelen omlani. – Ezt a legközelebbi időben Oroszországban történt szerencsétlen eset eléggé illusztrálhatja, hol Balta városában a szerelmes zsidó leányt vőlegénye házából egész sereg zsidó erőszakkal vissza venni törekedvén, az egész várost szerencsétlenségbe döntötte. De sőt ha ritka különös eset adja is elő magát, – s akár szerelem, akár vagyon, vagy más feszítő érdeknél fogva egy zsidó leány keresztény renegát akarna minden áron lenni, – mint arról a legnagyobb titok leple alatt értesültem egy bizodalmas zsidónő részéről, – még azon esetben is a hitet elhagyni készülő, előbb egy, eczélra kiküldött zsidó bizottmány előtt, eskü alatt kénytelen fogadást letenni arra, hogy mint keresztény is, a zsidó elveket pártolni, és hitvallását titkon gyakorolni kötelese.

Es úgy látszik, hogy a kitérő zsidó férfi is kötelezve van ennek megtartására; hiszen mint nyílt titok forgott a világ száján, hogy U–nn Móriczot nem egyszer thaleszbe burkolva imádság közben lepték meg az illetők.

Vannak ugyan fehér holló nagy ritka esetek; de ezek mitsem bizonyítanak; – vannak itt-ott nagy néha vegyes házasságok példái szerelmesek között; de itt a megszökött zsidóleányt mindig kiátkozzák, – soha ki nem engesztelődvén vele.

Ily példa volt a 30-as években Valencsics kapitány esete, mikor a gönczi jószágbérlő szép leányát, – ki a tisztet halálosan szerette, – mint Rothe Berko menyasszonyát lakodalma estéjén amúgy huszáros csínnyel megszöktette.

Az egész környékbeli zsidóság mozgásba jött felkeresésére; s megtudván már is kapitányné létét, a zsidó szülék nemcsak kiátkozták őt de soha ki sem békültek vele.

A történelmi tapasztalás mutatja, hogy a zsidó nép századok óta minden viszontagság nyomása ellenére is, szilárd állhatatossággal megóvta épségben, hozzájuk ragaszkodva, hagyományos törvényeit.

Oh! a zsidók korántsem oly könnyen hajlítható politikusok mint a magyarok; ők konstitucionális instituczióikat könnyen oda nem dobják, mint mi magyarok.

Az optimista politikusok, kik, fájdalom, ép oly hatalmasak mint rövidlátók, e kérdést illetőleg a reformált uj zsidókra mutatnak, azt állítván, hogy ime azok mennyire simulnak a keresztényekhez; mennyire kezdenek összeolvadni a keresztényekkel.

Dehogy simulnak! dehogy simulnak realiter. Magyarorszáiban kivált, hol hagyományos politikájuk oly annyira termékeny és dus talajra talált. Hagyományos politikájuk közöttök ügyesen osztá el a szerepeket; ebben működik minden zsidó észrevétlenül, kiváló ravaszsággal, mint mindannyi hú napszámos: a végezel, a suprematia elérésére.

A reformált gazdag zsidóság működése valósággal a trójai ló becsempészésének politikája jelmezében szerepel; oda működvén, hogy az illető döntő köröket elvakítva, az ország ügyeiben mennél nagyobb hatalmi tért foglaljon s a kormány közelébe juthasson. – Az országházba beléptek mint képviselők; a közigazgatásra ország-szerte döntő befolyást gyakorolnak; a zsidó ügyvédek mint mindannyi friss vízbe dobott halak úsznak, és úzik az ép nekik való mesterséget. A vasúti, távírdai, posta hivatalokat sorjában kezdik elfoglalni; majdnem valamennyi járási és körorvosi hivatal zsidó kézre került; de sőt már a gyógyszerházak is oda kezdenek jutni.

S ezzel valóban el lehet mondani, hogy a zsidó: Dominus vi-tae et necis: a keresztények életének és halálának urává lett, mert a keresztények élete oly hyena emberek karmai közé került, a kik Talmud sz. írásuk szerint abban a hitben, – hogy minden keresztény vagyona, élete az övék, neveltettek fel, következésképp rendelkezhetnek, tehetnek életével, amint nekik tetszik, annál is inkább, mert a diploma és a törvény adta privilégiumuk szerint, csupán Istennek és a maguk lelkiismeretének felelősek.

De sőt a Talmud szerint a zsidó vérét is veheti neki, hogy vele Jehova Istenének kedves dolgot cselekedhessek.

Borzalom még gondolatnak is, ennyi fanatizmus tanai közt fel-nevelt orvos kezére bízva látni a keresztények életét.

Érdekfeszítő kérdés merül fel a kóser és tref hagyományt illetően: van-e? és mi hatása van ennek a keresztény népekre? Igen is nagy és életveszélyes kihatással bír az reánk nézve.

A zsidók, e dogma alapítói, nagy bölcsen előre gondoskodtak népük egészsége fentartásáról; de egyszersmind az által egyengették a zsidóság részére azon biztos utat és módot, mely szerint a hús, italok, és más ét-cikkek egyedáruságát kezökhöz ragadván, az összes keresztény nép életét és egészségét hatalmukban tarthassák.

A zsidó, törvénye szerint semmi állat húsából nem ehetik, szesz italal nem élhet, míg azokat egy arra kirendelt szakértő, kósernek – használhatónak – ki nem nyilatkoztatta.

Innen magyarázható meg, hogy a zsidók a mészárszékeket, italméréseket, liszt s más étszerek elárusítását minden áron kezökre keríteni törekeshnek.

A mi jó és egészséges van ezekben, azt a z s i d ó k kóser nevezet alatt fogyasztják; ellenben a keresztény néppel minden, az egészségnek ártalmas, sőt önmaguk által is életveszélyes szerekkel meghamisított étel- és élelmiszereket, lelkiismeretlenül felhasználatni nem áttallanak.

Hány szomorú esetnek lehet egy becsületes keresztény orvos tanúja sokszor, kivált mikor vidékszerte pokolvar, vér-tályok forma nyavalyák jelentkezhnek a nép között, mikor a lelketlen zsidó mészárosok titkon, lépfenés, tüdővész marhákat árusítanak el.

De az italmérő zsidó korcsmárosok, kivált kisvárosokban és faluhelyeken, a köznép között még sokkal nagyobb veszedelmet terjesztenek. A veszedelem éri a népek nem egyedül egészségét, de vagyonát és morális állását is.

Az ily zsidó korcsmárosok sajátságos gyakorlati modorral bírnak a jámbor köznép korcsmába való csalogatására; egyideig hízelegve hitelbe adják az italukat. Drága keserű hitel ez! mert a lelketlen zsidó a dupla tripla krétával szaporított kontót váltó vagy kötelezvény formában, fogadott tanúk előtt részeg fővel íratja alá a szerencsétlen emberrel; mire sokszor ártatlan, mitsem gyanító családja arra ébred fel, hogy immár tudtán kívül lejárván a per, háza telke árverésre kerül, s többnyire a csalárd zsidó potom áron megvett tulajdonává válik.

A legkedvezőbb esetben, ily tartozás fejében egész termését veszi el a legnyomorultabb áron. Mennyi lelki romlottság a zsidóknál! mennyi borzasztó romlás a jámbor jó nép között!!

Míg a zsidó kóser, tiszta, egészséges italokkal él: a népek trefi, az egészségnek ártalmas szerekkel maghamisított, vízzel vegyített zagyvalékkal szokott szolgálni.

Ez által nem egyedül a nép egészségét ássa alá, miáltal satnya, elgyengült, elcsenevészett állampolgárrá válik; de őt egyszersemind véginségre is juttatva, gyermekei neveléséről sem gondoskodhatik: egyiránt demoralizálva, lopás, csalás s más bűnök elkövetésére teszi az egész nemzeteket hajlandóvá.

De az orvosi tudomány előtt sem titok az, hogy részeg fővel fogamzott ivadék tompa észszel szokott születni.

Mennyit köszönhet az állam a zsidóknak e tekintetben, népe elsatnyulását és rendkívüli halandóságát illetőleg: azt kiszámítani lehetetlen.

II. A zsidók szolidáris összetartása.

A zsidók politikájának második és kétségkívül a legfélelme-sebb sarkpontja a szolidáris népélet. – „Concordia res parvae erescunt,” ennek alapján önnönmagukat egy családnak, testvéreknek tekintvén, öröm, viszontagság, szenvedések közt, egyforma ritka hűség, egymáshoz, való ragaszkodás és kölcsönös segedelem vezérli őket.

Ellenben a keresztényekkel szemben egy szolidáris bandát képeznek, és mint gyűlölt és megvetett gojok irányában a legkisebb felebaráti szeretet, de sőt könyörület is kizárva vagyon, és azok élete ellen áhítoznak.

Hízelegve egyedül ott mutatnak színlelt barátságot, a hol és míg a keresztény megrontásával, kapzsi érdeküket érvényesíthetik. Szolidáris életük kiválóképen abban culminai, hogy, ha közös érdekük megtámadtatik vagy az veszélylyel fenyegettetik, akkor az egész zsidó nemzetiség darázfészek gyanánt felzúdulva, gyülekszik, tanácskozik, sem pénzt, sem fáradságot nem kímél; ily esetben a zsidóknál semmi áldozat sem drága.

De sőt, ha egyes zsidóknak is életét, vagyonát veszély kerülgeti, nincsen csel, hazugság, hamis tanúság, pénzáldozat, a mely érdekében el ne követtessék.

Ily esetekben az egész országban a zsidóság egy élő telegraффá válik, megfoghatatlan gyorsasággal értesítvén egymást a fenforgó tárgyról vagy veszélyekről.

Ily esetekben az egész ország minden zege-zugában minden zsidó mint a kérdés ügynöke, hű czimbora, titoktartó barát, készen áll a segedelemre.

A zsidók solidaris életének főjellembvonása, keresztényekkel szemben a titok megtartása; holott önmaguk között semmi titok nem létezik. Ők egymás között a legnagyobb bűnről, gyilkolásról, rablásról, gyújtogatásról nyíltan beszélnek. De a titkot a zsidó a keresztények előtt el nem árulja; sem a keresztény mellett tanúskodnia

zsidó ellen nem szabad, mert különben ki lenne átkozva; vagy épen ha a szükség úgy» kívánná, meg is gyilkoltatik.

Ezen fontos ok indította Scharf Móriczot is, többé zsidók közé vegyülnie életveszedelme nélkül lehetetlen levén, a hatóság védelme alatti maradására

A zsidó titkos kormány a központi iroda útján közvetíti a zsidóságnak, úgy köz- mint magán érdekeinek megóvását is; képviselik őket ügynökségek, a magas kormány minden ágánál, kivált az igazságügynél és a katonaságnál. De a megyei, járási hatóságoknál is mindennütt, Mephisto formában, áll zsidó ügynök képében egy grata persona, ki a zsidók különmemű érdekében döntő szavát könnyű papiros alakjában latba szokta vetni,

E solidaris jelleg a zsidóságnak Magyarországra nézve a legfélelmesebb erejét képezi, mert ha quo fato hatalmi kenyértörésre kerülne a dolog, ebben a zsidók legyőzhetetlenek lesznek.

Ha a magyarok Istene Árpád utódainak a lelkébe ennyi solidaris szilárdságot lehelt volna, mint Jehova Izrael népének lelkébe, kétséget nem szenved, hogy a magyar állam Európában jelenleg is mint nagy és független hatalom virágoznék

(Folytatása következik.)

Dr. Tiszaháthy.

Hogy vagyunk?

Viszonyaim folytán oly körökben kell megfordulnom, hol az úgynevezett modern zsidóság néhány példánya sokszor saját maga provokálja a zsidókérdés tárgyalását, és megbeszélését; persze beszélnek pro et contra, de a vége mindig csak egy, hogy ártatlan a szent zsidóság, – és szinte dühösködnek, ha valaki el nem hiszi.

Egy magát első osztályúnak tartó, vagyonilag nem legjobban álló, sok eladó leánynyal megáldott példány fennen hangoztatja a polgári házasságnak szükségét, tartva ezt azon archimedesi pontnak, a honnét a zsidókérdés létezését kimozdítani lehet.

Egy másik feljajdul s kezdi definiálni, hogy hát az a zsidóság milyen szükséges, különösen a szegény népre, a mely éhen pusztulna el, ha zsidó nem volna; ki venné meg az eladó cikkekét, mivé lenne a kereskedelem, mikor ehhez a (persze szerinte buta) keresztény nem ért; no de meg hát nincs is pénze; így tehát nézete szerint szükséges a zsidó, s e nélkül nem is állhatna fenn a világ.

Végre egy felkiált, hogy hát mi a panasz a zsidóságra, hisz ez a legjobb hazafi, fizeti pontosan az adóját, magyarul érez és beszél, hisz a zsidó kis gyermekek már alig tudnak németül is, nemhogy zsidóul tudnának, adakoznak az Arany szobrára; jajgat, hogy hogy lehet egy oly lelketlen vérvádat, minő a tiszta-eszlári, a zsidóságra fogni, hisz ezt csak Istóczy és Ónody rendezték a becsületes zsidók megrontására, s hite az, hogy Solymosi Eszter vagy Ónody kastélyába, vagy valamelyik zárdába van elrejtve.

Továbbá van még köztük, a ki elkeseredést színlel, hogy hiszen ez már csak a zsidóság átka, hogy folyton ártatlanul üldözik s gyanúsítják, ő is ez alatt az átok alatt zsidónak született, de azért mártyrként tűr bármiféle megvettetést, sőt ha kell üldöztetést is; – mert hát hisz szégyen volna neki vallását, most e nehéz megpróbáltatások idején elhagynia, s végre elkeseredetten tör ki s jajdul fel, hogy hát mi köze is van a világnak az ő vallásukhoz, hát nem elég, *hogy ők becsületes emberek?*

Ilyen példányai vannak a modern zsidóságnak, s ezek és ezeken kívül a többi snassz tömeg ellen kell küzdeni az antisemitizmusnak. Lehet, hogy győzni fog, de téved, ha azt hiszi, hogy parlamenti lamentációval fog tudni segíteni, ott még soká a zsidó lesz az úr.

Hibáz a nyers tömeg is, a mely azt hiszi, hogy ha egy két haszontalan zsidót elpáhol, vagy zsidó ablakot bever, ezzel segít, mert hisz ezzel csak magoknak tesznek kárt, maguk ellen mérgeztetik a zsidódédelgető hatásokat.

Sajnos, a dolog egyelőre úgy áll, hogy nincs más teendője az antisemitizmusnak, mint szép csöndesen polemizálni a zsidókérdésről.

Bakonyi.

Hangok a vidékről.

– Nyílt levelek a szerkesztőhöz. –

Arad.

Mint mindenütt, úgy városunkban is a keresztények szemei kinyíltak és immár mindnyájan – néhány zsidó bérben álló egyént kivéve, – ismerjük azon nagy veszélyt, mely a keresztény államot és társadalmat a zsidóság részéről fenyegeti, és immár tisztán látjuk, hogy az eddigi nagy közbajoknak egyedüli okai – részint közvetlenül, részint közvetve – a zsidók.

Ezen veszély tudatában polgárságunk összetartási érzülete, lassan bár, de folyton fejlődik, és a törekvés, hogy a zsidókat a többi közt a

közélet teréről lehetőleg leszorítsuk, mindig jobban észlelhető. Így történt a legutóbbi városi képviselő-választásoknál is, hol a zsidók mint tömör phalanx jelentek meg, és a náluk sajátos minden eszközzel a nekik tetű jelölteket támogatták, de óriási erőfeszítésük dacára is csak az egyiket tudták keresztül vinni.

Az is kedvező körülmény az aradi antisemiták ügyének, hogy T. L. az „Alföld” szerkesztője újévtől fogva e lapról elbocsátott. Ez a keresztelt zsidó az „Alföld”-et első sorban a zsidóság védezközévé alacsonyította, erre fektette a fősúlyt. Most végre útilapot kötöttek a talpa alá, és bízunk is a lap tulajdonosainak tapintatában, hogy őt sem visszafogadni nem fogják többé, sem pedig nem engedik meg, hogy a lapot cikkeivel továbbra is ékesítse.

De mindezen kedvező jelenségek eltörpülnek azon szomorú látvány mellett, melyet a zsidók szakadatlan pusztítása itt okoz. Az uzsora, a szegényebb osztálynak szeszszel való irtása, általában minden gonoszság, melyben a zsidóság kitűnő, Júda fiai által most is a megszokott kegyetlenséggel folytatattik. Fellépésük pedig – dacára a közismereti! antiszemita áramlatnak, – most is szemtelen, tolakodó és undorító. Valóban bámulatos, hogy e faj ily szemérmetlenül napirendre tér azon utálat fellett, mely őt minden oldalról környezi, és a helyett hogy kerülné a nyilvánosságot, szégyenét kiviszi a piacra s nyeglén jelenik meg mindenütt.

Azon szövetkezésről, mely itt a keresztény forgalom támogatása végett alakulóban van, alkalmilag adok hírt.

K

Tolnamegyéből.

Történt Bátaszéken, a mint nekem onnan írják, hogy a katolikus iskolás gyermekek minap a zsidó gyermekekkel az utcán összefővén, eleinte játszottak együtt; később pedig negédességből-e, véletlenségből-e vagy verekedési szándékból e? – nem tudni, – valami Matzkovits nevű kis fiú egy zsidógyerekek számoló táblájával fejére koppantott; erre a zsidó fiú jajgatva, óbégatva haza futott atyjához, a másik fiú pedig az iskolába ment.

A zsidó gyerek először magyar nyelven akarta elpanaszolni atyjának a történetet; de midőn az felkiáltana: „The szomár, nem „tudsz the, hogy nem thodom magyarul,” akkor kezdette csak az ő nyelvén, németül előadni, hogy „Áj, váj g'schrien, der Motzkovits hot mir, mei Thadeleben, mit Rechentafel uf de kupp g'schlogen.” – Ekkor értette meg az atya Löwy Jakab az esetet. – „Gátt über de Welt, mein Sühn, wo ist de Groj?” kérdé atyja; „Az iskolában”, felelé a fiú – L. J. tehát baromi dühvel rohant a rom. kath. iskolába, a fiút csakugyan ott, de a tanítót nem érte ott; – megfogta tehát a kis fiút hajánál, sétabotjával bent az iskolában derekasan elverte! A többi iskolás gyermekek megijedve, rögtön futottak a tanítóért, de mire az megjött, a zsidó már elment volt.

Ez az önbíráskodás, durvaság még csikóshoz sem illő vadság, halatlan a maga nemében; – nemhogy a gyermeket tanítójánál panaszolta volna be megérdemlett büntetésének elnyerése végett, inkább maga ment az iskolába, s verte meg a gyermeket.

És mi történik ez után? A megvert fiú szülei a községi előljáróságnál panaszt tesznek, és ez az orvosilag bebizonyított súlyos testi sértésért a zsidót 1 frt pénzbírságra ítélte e! Súlyos testi sértés, és 1 ft. büntetés!

Hogy ez embertelen durvaság, vadság: annyi bizonyos; – és nem mer sem tanító, sem iskolaszék a zsidó ellen fellépni; meghunyászkodnak mint a juhász gyáva bundása, remegnek a feljelentéstől a gyávák, hihetőleg a zsidó zsebjében guksolnak uraimék?! Így védik ezen urak a reájuk bízott gyermekeket, s így teljesítik szent kötelességüket!! Utóbb kénye-kedve szerint bemehet bármely kőborló zsidó a rom. kath. iskolába, s elverheti az őt ingerlő gyermekeket; – hiszen nem történik semmi baja, itt az eset, 1 frtért valakit elverhetni, vajmi csekély díj, kiki öröme tenné. – Szégyen gyalázat ily iskolaszékre, ily tanítóra!!

Megfordítom most a dolgot, s azt kérdem: ha ily durvaságot egy keresztény követett volna el, s az ment volna el a zsidó iskolába, s vert volna meg egy zsidó gyereket, mi történt volna? Eddig már minden hírlap tele volna e vad esettel, – híre volna, hogy Báltaszéken mily nagy zsidóheccz van, hogy már a zsidó gyermekeket az iskolában ölik, gyilkolják; – és hiszem, hogy eddig már katonaság is volna oda téve, és az illető tettes a legmélyebb börtönben sinlődnék eddig. – De így! a zsidó csak mosolyog magában s lesi, váljon ki mer ellene fellépni; – s már is számíthatja magában, hogy hogyan, miként fogja aztán őt boszujában tönkre tenni.

Csoda-e tehát, ha a nép a zsidó hatalom ellen fellázad? Csoda-e, ha ablakait beveri? Mikor látja, hogy senki sem mer ellenük fellépni!! Senki sem meri még a legigazságosabb ügyet sem ellenük feljelenteni, – félvén haragjuk és hatalmuktól!

W.

Vasmegye. (Sorki-Tótfalu)

A „12 röpiratában minden oldalról lehet olvasni a zsidók gaz, garázda üzelmeiről czikkeket; de sajnós, hogy igen keveset lehet olyat olvasni, mely azon szemtelen üzelmek meggátlását és elfojtását hozná tudomásunkra. A jelen eset, melyet elmondani akarok, Pozsonymegyéből való, azon megyéből, a melynek honpolgárai t. képviselő úr eszméit a lehető leglelkesebben felkarolták.

Pozsonymegyének N. községében is, mint rendszeren lenni szokott, a korcsmát egy nemzetrontó zsidó bírta. De volt annak a derék „honpolgárnak” segítsége is, persze a csalásra: valami rokona.

Ezen gaj-boldogító „honfiak” tehát elfoglalván állomásukat, fő kötelességüknek tartották azt, hogy minden a korcsmában mulatni jövő magyart a lehető legszívesebben fogadjanak, és mézes szavaikkal körül hálózzanak.

Magyar népünk pedig, sajnosan kell megjegyeznem, ezen nyájaskodástól elragadtatva, elkezdte dicsérni, magasztalni a talmudtanuló Smüléket, de még jobban akkor, a mikor megtudták, hogy nemcsak akkor látják őket szívesen, ha azonnal fizetnek, hanem akkor is, ha azt mondják: „írja fel a kontómra.”

Ennek még lett azonban a maga rossz következése, mert a zsidó várt, várt, addig, míg jónak nem látta követelőleg fellépni, és az adós-

ságokat követelni. Ezt tette pedig akkor, midőn a földműves embernek legkevesebb a pénze.

Akadtt azonban okosabb ember is a zsidónál a községben, a ki nem tűrhette, hogy a zsidó községi lakótársival mint Csáky szalmájával bánják. Titkosan összehívatta az egész község azon lakosait, kik a zsidó zsebében voltak, s először jól megdorgálván őket, kikérdezte mindegyiket, hogy mondja meg, mennyivel tartozik a korcsmárosnak. Mikor ez megtörtént volna, meghagyta az illetőknek, hogy korcsmába ne menjenek, és várják be, mit fog tenni a zsidó.

Mikor a zsidó neszit vette, hogy itt valami történhetett, kezdett báránybőréből kibújni, és magát ragadozó farkas képében a községbeliek előtt bemutatni. Fenyegedett, könyörgött, hogy fizessenek meg neki, vagy hát legalább jöjjenek el a korcsmába mulatni stb. De ez mit sem használt. Ekkor azután az illető elment a korcsmároshoz, előkérte tartozásaikat a községbelieknek, s összeszámíttatta a zsidóval, de álrühában egy fiatal ügyvédet is vitt oda, a ki az egész számadás alatt a részeg szolgálényt adta, s amellet minden számtételre vigyázott.

Midőn ki lett írva a tartozás, ismét összehívatta az adósfeleket, megkérdezte tőlük, helyben hagyják e a zsidó követelését? Ez is megtörténvén, elhívatta a zsidót, kifizette az összes tartozást oly föltét mellett, hogy az adósoknak egyiknek a másikaért jót kellett állni. Ekkor még egyszer elébök adta annak káros voltát, hogy a zsidóhoz járnak bort inni; megígértette velők, hogy azt többé nem teszik. Nem is teszik meg, de a zsidó is minden pillanatban kész a nyomorult goj fészket ott hagyni, a mit megint a gojok nem bánnának.

Ennyiből áll ezen kis esemény, melyet azért tudatok a „12 röpirat” tisztelt olvasóival, hogy vajha akadna máshol is olyan ember, ki lakos társait egy undok, ragadozó fenevad körmei közül, ügyesség és jó indulat által megmentené. Mi pedig fogadjuk meg magunknak, hogy: „C s a k k e r e s z t é n y e k n é l v á s á r o l j u n k .”

M-nJ-f.

Somogy megye

Pozsony megyében Szereden történt 1839 v. 1840-ben, hogy az ottani zsidó korcsmáros keresztyén mészáros szomszédjának 9 éves fogadott leánya eltűnt.

E leányka nevelő apjának nagy szelindekje ezt lépten nyomon követte, mert a kis leány a kutyával megosztotta falatjait.

Midőn egy ízben a leány feltűnően sokáig távol volt a háztól, s a mészáros őt kerestette, a kereső cselédek a kutya ugatására figyelmessé tétetvén, a gyermeket a zsidó korcsma körül keresgéltek, de midőn az udvarba betértek, a kutyát már csak élettelenül találták az üres hordók közt, hová őket vérnymok vezették.

A háznak átkutatása után végre a zárt pinczét feltöretvén, ott a leánykát szinegekkel erősen körülkötözgetve, lábainál felakasztva találták még életben ugyan, hanem a szegény áldozat már orrán száján vérzett, noha testén metszés nem volt

A leány ugyan még életben maradt, de a gyakori epilepsis folytán reá mintegy egy évre a halál megkönyörült rajta.

Váljon mi történt a zsidókkal? arról az azon korbéli szeredi lakosok adhatnának hírt.

Mivel ily esemény a keresztény társadalom annálisaiban kell hogy feljegyezve legyen, igen valószínű, hogy ennek nyoma a plébánia hivatalban létező „História domus” évkönyveiben fellelhető. A Nemesis ugyan nem feledkezett meg a megtorlásról, mert 1848-ban a zsidók üldözése alkalmával ugyan e pinczében a nép több zsidót agyon vert.

Azért oda terjed tiszteletteljes figyelmeztetésem, ne terheltelessék ezen soraimat Simonyi Iván képviselő úrral közölni, ki a dolog valódisága iránti kérdést, mint pozsonyi lakos legkönnyebben megoldhatná.

Továbbá Nyitra városában történt 1851 v. 1852-ben egy rituális gyilkossági kísérlet, mi azonban egy véletlen által megakadályoztatván, az eseményről még ma élő emberek tanúságot tehetnek.

A nyitrai Párucza nevű zsidó negyedben éjnek idején az ájtatos zsidók egy keresztény leánynak ereit megnyitották, azon éjjelen t. i. melyen a leány titokban kedvesének találkat adott. – A legény épen akkor jelent meg, midőn kedvesének elfojtott jajveszékő hangja annak figyelmét felkeltve, avval mentette meg a leány életét, hogy a zsidó ablakát beverte, mire a zsidók a megkötözött áldozatot kötelékeitől felszabadították.

A leány a koródába szállítattott, de az ott működő orvos az egybegereglett zsidók információja folytán, ennek közvetítésével, s mozgásba hozott hatalmas eszközökkel hallgatagságra bírva lett, valamint a leány kedvese is.

A kórodai személyzet azonban suttogva adta tovább az eseményt; mire a köznép viharos zajjal s fenyegetések közt a leányt látni kívánta; erre a népek egy részét bebocsájtották, a leányt életben látták, azonban nemsokára reá a leány meghalt ugyancsak a kórházban. Többé nem látta senki, a suttogásoknak pedig Nádory akkori kormánybiztos véget vetett, a nép meg elhallgatott; a halottnak szülei pedig szegények lévén, ezeknek sem találkozott pártfogójuk.

Ugyanezen időtájban Nyitrához közel eső Zsire nevű kis helységben aratáskor egy szegény földművelő családnak 3 éves kis gyermeke lemetszett fejjel találtatott meg a csűrben, midőn szülei a mezőről este hazatértek. A büntett fel nem derítetett, mert csak két tanú bizonyíthat. Még egy hasonló zsidó rituális gyilkossági merényletről majd máskor!

Egy régi elvtárs.

Levelezőlap.

Nagy Imre lapszerkesztő úrnak Kecskemét. Abbeli kijelentését, hogy füzeteink rendszeres munkatársa kíván lenni, örömmel vettük, annyival is inkább, mert „Földművelés ipar s kereskedés” című helyi lapjából, jeles tollát már előnyösen ismerjük. Ajánljuk is e lapot kecskeméti elvbarátainknak támogatásra, az ellene szőtt zsidó fondorlatok megghiúsítása czéljából is.

Z. I. úrnak T.-B-on. – A fővárosi napilapok időközben már hozták. Szíves meghívását köszönjük. Csak annyira el ne lennének foglalva!